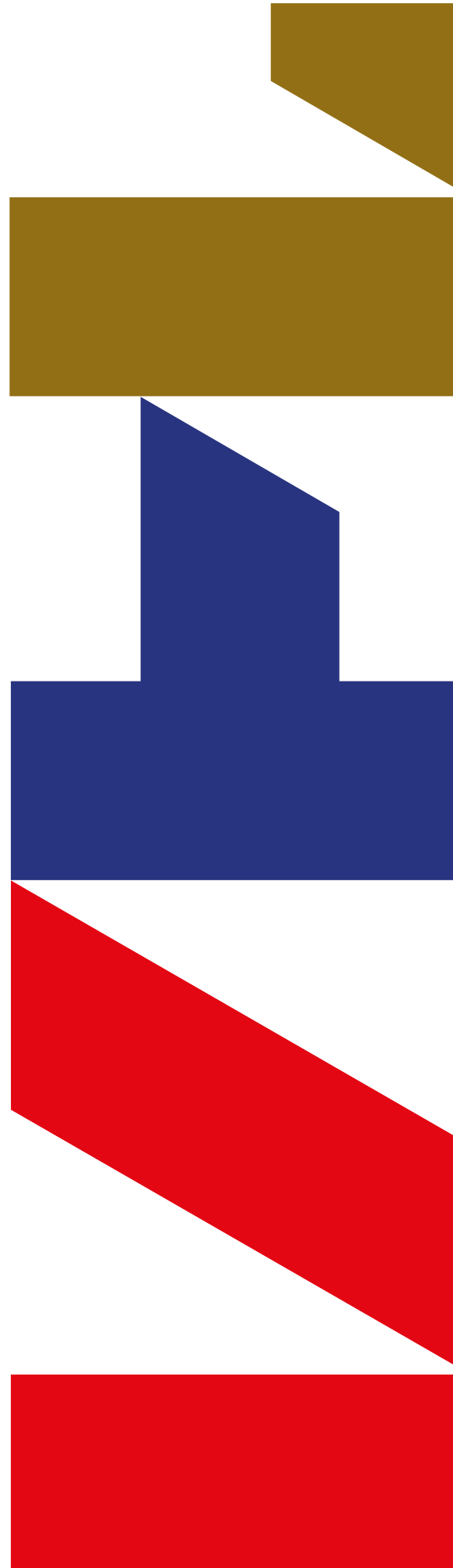

1e bestuursrapportage 2026
Raadsversie

7 juli 2026

Inhoudsopgave

1.	Leeswijzer	4
2.	Inleiding	7
3.	Programma A – Bestuur, dienstverlening en organisatie	10
3.1	Beleidsinhoudelijke verantwoording	10
3.2	Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)	11
3.3	Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma A	13
3.4	Prestatie-indicatoren	15
4.	Programma B – Beheer en gebruik openbare ruimte	17
4.1	Beleidsinhoudelijke verantwoording	17
4.2	Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)	18
4.3	Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma B	20
5.	Programma C – Sociaal domein	21
5.1	Beleidsinhoudelijke verantwoording	21
5.2	Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)	23
5.3	Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma C	26
5.4	Prestatie-indicatoren	28
6.	Programma D – Ruimtelijke ontwikkeling	30

6.1	Beleidsinhoudelijke verantwoording	30
6.2	Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)	31
6.3	Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma D	32
6.4	Prestatie-indicatoren	37
7.	Programma E – Ontplooiing	39
7.1	Beleidsinhoudelijke verantwoording	39
7.2	Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)	40
7.3	Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma E	42
7.4	Prestatie-indicatoren	44
8.	Programma F – Financieel gezond	45
8.1	Beleidsinhoudelijke verantwoording	45
8.2	Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)	46
8.3	Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma F	50
8.4	Prestatie-indicatoren	52
9.	Begrotingswijziging	54
Bijlage 1:	Overzicht af te sluiten kredieten en overzicht nieuwe en te wijzigen kredieten	55
Bijlage 2:	Overzicht financiële meldingen met een structureel karakter	56
Bijlage 3:	Monitoring ombuigingsmaatregelen 2026 - 2029	58

1. Leeswijzer

De bestuursrapportage is opgebouwd volgens de programma's uit de begroting.

Per programma

Beleidsinhoudelijke verantwoording

De beleidsinhoudelijke verantwoording geven we via een resultaatmonitor vorm. Hierin benoemen we de resultaten die we in 2026 willen bereiken.

In de resultaatmonitor staat of het resultaat volgens planning verloopt, binnen het budget blijft, wat de ontwikkelingen zijn en of er voldoende capaciteit is. Dit gebeurt met een stoplicht:

groen wanneer het volgens planning en budget verloopt en er voldoende capaciteit is;

oranje wanneer er risico's zijn dat we de planning dit jaar niet halen en/of het budget dreigen te overschrijden en/of er capaciteitsproblemen kunnen ontstaan;

rood wanneer we het resultaat dit jaar niet halen en/of het budget overschrijden en/of niet genoeg capaciteit hebben.

De toelichting legt uit wat er aan de hand is en wat de laatste stand van zaken is.

Aan het begin van de programma's geven we alleen de afwijkingen weer. De resultaten die volgens planning en budget verlopen vermelden we aan het einde van de programmaverantwoording. Die worden weergegeven zonder verdere toelichting.

Per programma geven we de belangrijkste mutaties op de budgetten weer en geven we aan of een afwijking incidenteel of structureel is. Om een referentiekader te bieden voor die mutaties hebben we per programma een tabel opgenomen met totalen aan baten en lasten.

Verordening financieel beleid, beheer en organisatie

Vijfheerenlanden 2026

In de financiële verordening staan de uitgangspunten voor het financieel beleid, voor het financiële beheer en voor de inrichting van

de financiële organisatie. Het college informeert de gemeenteraad met deze bestuursrapportage over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste vier maanden van het lopende jaar. Deze bestuursrapportage bevat een uiteenzetting over de uitvoering en het bijstellen van het beleid en een overzicht met bijgestelde ramingen. De afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van de begrotingsposten en investeringskredieten in de begroting worden als volgt verwerkt:

- afwijkingen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht aan college en raad;
- afwijkingen tussen € 25.000 en € 50.000 stelt het college met toelichting vast maar worden verder niet toegelicht aan de raad;
- afwijkingen groter dan € 50.000 worden, met toelichting, via de bestuursrapportage ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Budgetneutrale mutaties

Een deel van de mutaties in de begroting heeft te maken met verschuivingen van budgetten van het ene naar het andere programma. Omdat de gemeenteraad haar budgetrecht uitoefent op programmaniveau, leggen we deze voorstellen ter instemming aan de gemeenteraad voor. Het totaaleffect op het saldo van de begroting van de budgetneutrale wijzigingen is natuurlijk nihil.

Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)

In verband met de doorontwikkeling van de KPI's, die worden opgenomen in de programmabegroting, is afgestemd de resultaten op te nemen in de bestuursrapportages. Hierdoor wordt de gelegenheid geboden de doorontwikkeling te evalueren en de nodige bijsturing door te voeren. De rapportage zal als een momentopname fungeren van de stand van zaken en van de toegevoegde waarde van de vernieuwde KPI's.

Reserves

Er zijn mutaties die gedekt worden door bijdragen uit reserves dan wel die gestort worden in reserves. In Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat dat de gemeenteraad bevoegd is om over de reserves te beslissen. Daarom is dit als een apart beslispunt voor de gemeenteraad opgenomen. In dit voorstel betreft

het mutaties op de reserve arbeidsmarktregio en de algemene reserve met betrekking tot veiligheid en preventie.

Investeringsen

In een programma kan een apart kopje toegevoegd zijn voor investeringen. Hierin vragen we om beschikbare kredieten op te hogen (of te verlagen) of een krediet beschikbaar te stellen.

Deze worden via een apart beslispunt vastgesteld. De extra kapitaallasten die ontstaan na ophoging van de kredieten, verwerken we in de begroting 2027 en verder. In deze rapportage betreft het voorstellen met betrekking tot het kunstgrasveld voetbalvereniging Lekvogels, gymzaal Noord in Leerdam en toegangssysteem de Linde in Meerkerk.

Voorzieningen

In de rapportage worden diverse voorstellen gedaan met betrekking tot voorzieningen. Dit betreft een mutatie op de voorziening riolering.

Begrotingswijziging

Alle mutaties van de programma's staan in een tabel voor een begrotingswijziging, de tabel begrotingswijziging. Deze vormt de basis voor het beslispunt om de begroting te wijzigen.

Bijlage 1 Overzicht af te sluiten restantkredieten en overzicht te wijzigen kredieten

Uit de bijlage blijkt dat we voorstellen om 7 kredieten af te sluiten en van 5 kredieten het budget te wijzigen. Via een apart beslispunt stelt de gemeenteraad de mutaties op de investeringen vast.

Bijlage 2 Overzicht structurele effecten

In deze bijlage staan de structurele effecten opgenomen. De mutaties worden opgenomen in de kadernota 2027 en daarna verwerkt in de begroting 2027-2030.

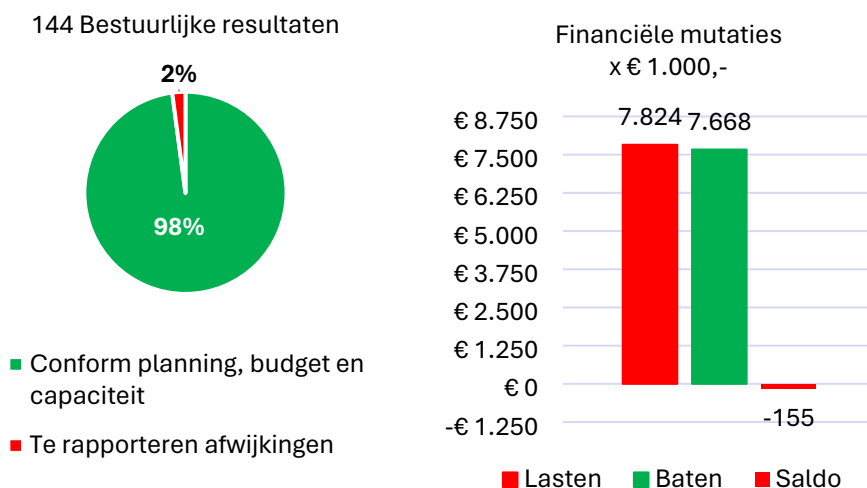
Bijlage 3 Overzicht ombuigingen begroting 2026

In de bijlage is een overzicht opgenomen met de stand van zaken met betrekking tot de opgenomen ombuigingen in de begroting 2026.

2. Inleiding

In de bestuursrapportage wordt gekeken naar beleid en financiën. Dit gebeurt aan de hand van de stand van zaken op 1 mei 2026.

1^e Bestuursrapportage 2026: beleid en resultaat

In de monitor zijn 144 te bereiken resultaten uit de begroting 2026 verwerkt. Deze worden gebruikt om college en directie stelselmatig op de hoogte te houden van de voortgang van de uitvoering van de begroting. Het college gebruikt deze monitor nu om de gemeenteraad te informeren over diezelfde voortgang. Uit de stand van zaken blijkt dat op 1 mei 2026 124 van de geformuleerde resultaten volgens planning en budget verlopen en dat 17 resultaten zijn afgerond.

In onderstaande tabel brengen we de voorgestelde financiële mutaties per programma in beeld. Het gaat hier alleen om de effecten voor de begroting 2026. Een deel van de meldingen heeft ook een structureel karakter. In bijlage 2 vermelden we daarom de meldingen met een structureel effect. Deze betrekken we bij het opmaken van de kadernota en begroting 2027-2030.

	bedragen x 1.000	Mutaties 1e
Pr.	Omschrijving	berap 2026
A	Bestuur, dienstverlening en organisatie	701
B	Beheer en gebruik openbare ruimte	1.224
C	Sociaal Domein	5.452
D	Ruimtelijke ontwikkeling	-827
E	Ontplooiing	-13
F	Algemene dekkingsmiddelen (en overhead)	1.286
	Lasten	7.823
A	Bestuur, dienstverlening en organisatie	-2
B	Beheer en gebruik openbare ruimte	-980
C	Sociaal Domein	-5.916
D	Ruimtelijke ontwikkeling	0
E	Ontplooiing	-68
F	Algemene dekkingsmiddelen (en overhead)	-702
	Baten	-7.668
	Totaal resultaat	155

De 1e bestuursrapportage 2026 sluit met een nadelig resultaat van € 155.000 vergeleken met de begroting 2026.

Belangrijkste oorzaak van het resultaat zijn:

- Bijstelling leges- en degeneratiekosten, voordeel;
- Dividenduitkering Stedin 2025, voordeel;
- Correctie ombuigingspakket openbaar groen, nadeel;
- Correctie ombuigingspakket Samenleving, nadeel;

In de rapportage is de uitkomst van de meicirculaire niet verwerkt. In afstemming met de auditcommissie en presidium is overeengekomen de financiële consequenties van de circulaire gelijktijdig met de 1^e bestuursrapportage 2026 vast te laten stellen in de raadvergadering van 7 juli 2026. Dit gebeurt aan de hand van een raadsinformatiebrief waarbij wordt voorgesteld de mutaties bij de 2^e bestuursrapportage 2026 te verwerken.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in het financiële effect van de 1^e bestuursrapportage 2026 op de actuele begroting. Dit is inclusief de 1e begrotingswijziging 2026 naar aanleiding van de septembercirculaire 2025 en de tot aan mei 2026 vastgestelde raadsbesluiten 2026. Na verwerking van de effecten van de 1^e

bestuursrapportage 2026 ontstaat een voordelig resultaat van € 2.194.000.

bedragen x 1.000				
Pr.	Omschrijving	Begroting incl 1e wijziging	mutaties 1e berap 2026	totaal
A	Bestuur, dienstverlening en organisatie	13.941	698	14.640
B	Beheer en gebruik openbare ruimte	10.465	244	10.709
C	Sociaal Domein	81.091	-464	80.627
D	Ruimtelijke ontwikkeling	9.541	-827	8.714
E	Ontplooiing	9.503	-81	9.422
F	Algemene dekkingsmiddelen (en overhead)	-126.890	584	-126.305
	totaal resultaat	-2.348	155	-2.194

Prognose algemene reserve 2026:

Stand x 1.000	
Saldo 01-01-2026	52.309
Voorstel 1e berap 2026: Veiligheid en Preventie	-352
Resultaat Jaarrekening 2025 (voorlopig *)	3.780
Prognose resultaat algemene reserve	55.737

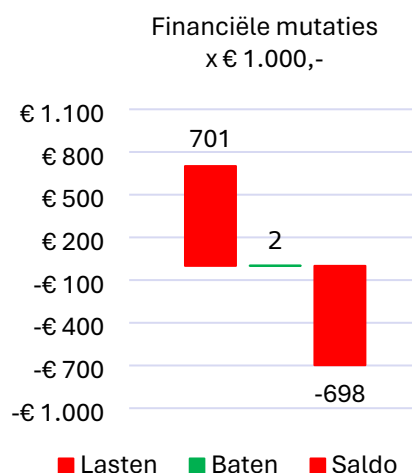
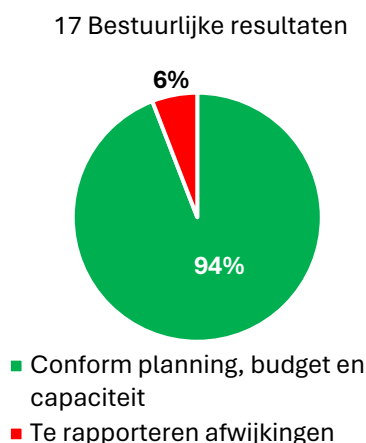
*voorlopig jaarrekening resultaat inclusief bestemmingsvoorstellen.

In de volgende hoofdstukken gaan we, naast de stand van zaken van onze geplande resultaten, in op de achtergronden van de financiële meldingen.

3. Programma A – Bestuur, dienstverlening en organisatie

3.1 Beleidsinhoudelijke verantwoording

1. Dashboard

2. Bestuurlijke verantwoording

In programma A staan 17 bestuurlijke resultaten. Hiervan lopen 13 resultaten volgens **P**lanning en binnen het **B**udget en **C**apaciteit. Er zijn 3 resultaten afgerond. De uitzondering wordt hieronder toegelicht.

Veiligheid

- In 2026 bereiken we de doelstellingen van het Integraal **P B C** Veiligheidsbeleid 2023-2026.

Het implementeren van het vastgestelde Bibob- beleid start in juni 2026.

3.2 Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)

A: 'Bestuur, dienstverlening en organisatie'	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Primaire begroting (inclusief 1e wijziging)	15.500	-1.559	13.941	
Raadsbesluiten 2026				
Actuele begroting 2026	15.500	-1.559	13.941	
Mutaties tot € 25.000	65	-2	63	
Bijstelling budget crisisbeheersing en bevolkingszorg	24	0	24	S
Huuropbrengsten vastgoed programma A	0	-2	-2	S
Regionale samenwerkingsverbanden raden	13	0	13	S
Energiekosten vastgoed programma A	-4	0	-4	S
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma A	-7	0	-7	S
VRU bijstelling begroting 2026	17	0	17	I
Bijstelling budget brandweerkazernes	22	0	22	S
Mutaties van €25.000 tot € 50.000	74	0	74	
Indexatie onkostenvergoeding politieke ambtsdragers	41	0	41	S
Raadsbudgetverkiezingen	30	0	30	I/S
Doorbelasting ICT-licenties naar programma A	30	0	30	I
Gemeentelijke verzekeringspremies programma A	-27	0	-27	S
Mutaties vanaf € 50.000	561	0	561	
Doorbelasting 4 FTE Veiligheid & Preventie	352	0	352	I
Bijstelling budget burgerzaken	124	0	124	S
Organiseren van verkiezingen 2026	85	0	85	I
Mutaties 1e berap totaal	701	-2	698	
Begroting na 1e berap	16.201	-1.561	14.640	

Per saldo is er sprake van een nadelig resultaat van € 698.000.

Omschrijving financiële mutaties in de tabel hierboven tot € 50.000 (vaststelling college; geen toelichting raad)

Toelichting bij de financiële mutaties uit de tabel hierboven vanaf € 50.000 (vaststelling raad)

• Voorziening wachtgeld Wethouders

Op grond van de regeling Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) heeft een vertrekkend wethouder recht op een wachtgeldregeling. Op het moment van opstellen van de 1^e bestuursrapportage 2026 is de samenstelling van het nieuwe college niet bekend. Daarom wordt voorgesteld om bij de 2^e bestuursrapportage 2026 de voorziening wachtgeld aan te passen op de ontstane wachtgeldverplichting. De maximale duur van de wachtgeldregeling is 3 jaar en 2 maanden. Dit is afhankelijk van leeftijd en aantal jaren van wethouderschap.

• Doorbelasting 4 FTE Veiligheid & Preventie 352 N

De incidentele uitbreiding van vier fte in 2026 voor veiligheid en preventie wordt administratief verwerkt via een doorbelasting tussen

programma F (salarislasten) en programma A (taakveld Openbare Orde en Veiligheid). Conform de BBV-richtlijnen worden de salarislasten van deze formatie in eerste instantie geboekt op programma F. De uren die worden ingezet voor het taakveld openbare orde en veiligheid worden vervolgens volledig doorbelast naar programma A. Door deze interne toerekening ontstaat een nadeel in programma A en een voordeel van gelijke omvang in programma F. Per saldo heeft deze doorbelasting geen effect op de gemeentelijke begroting.

Het vraagstuk over structurele inzet van deze vier fte maakt onderdeel uit van de afwegingen over de inzet van financiële middelen bij de kadernota 2027 en wordt dus nog niet via deze bestuursrapportage geformaliseerd.

● Bijstelling budget burgerzaken 124 N

Dit betreft een correctie van de raming voor extra inhuur burgerzaken van programma F naar programma A. De uitgaven moeten volgens de regels van het BBV verantwoord worden op het uitvoeringsbudget burgerzaken. Dit leidt tot een nadeel van € 124.000 op dit programma en een voordeel van gelijke omvang op programma F.

● Organiseren van verkiezingen 2026 85 N

Door de nieuwe procedure voor de vaststelling van de verkiezingsuitslag wordt meer personeel ingezet op de stembureaus en bij het gemeentelijk stembureau. De reguliere begroting voor de organisatie van verkiezingen bedraagt € 60.000 per jaar. De daadwerkelijke kosten variëren echter per jaar, afhankelijk van het type verkiezing en de verkiezingscyclus. In sommige jaren vinden meerdere verkiezingen plaats, terwijl er in andere jaren geen verkiezingen zijn. Voor de gemeenteraadsverkiezing van 18 maart 2026 is het noodzakelijk om de begroting bij te ramen, omdat de verwachte kosten hoger uitvallen dan het standaard begrote bedrag. Er is incidenteel € 85.000 extra budget nodig.

3.3 Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma A

De inwoners centraal

- Voor 1 juni 2026 is het Gemeentewet artikel 213a onderzoek naar efficiency en effectiviteit wijk- en dorpsbeleid en budget inwonerinitiatieven afgerond.
 - Voor 1 oktober 2026 is de Inspraak- en Participatieverordening aangepast aan de Wet versterking lokale democratie en vastgesteld door de gemeenteraad.
 - Wij gaan de participatieprocessen beter inbedden in de huidige werkprocessen. Dat betreft onder meer de verwerking van participatie in college- en raadsvoorstellen.
 - Wij gaan bij belangrijke (maatschappelijke) vraagstukken vaker een stakeholders-analyse maken, op basis waarvan wij het betreffende participatieproces (conform ons participatiebeleid) faseren en inrichten.
 - Wij actualiseren de inhoudelijke en financiële kaders voor inwonersinitiatieven en leggen deze ter vaststelling voor aan de raad.
-

Dienstverlening en communicatie

- In het laatste kwartaal van 2025 zijn we gestart starten met de pilot met nieuwsbrief op woonplaatsniveau. We evalueren de pilot in het laatste kwartaal van 2026.
 - We voeren een behoeftenonderzoek uit onder inwoners, ondernemers en organisaties. Dit onderzoek moet inzicht geven in de behoeften en verwachtingen van onze doelgroepen met betrekking tot dienstverlening en communicatie. Wij informeren hierover de raad met een raadsinformatiebrief.
 - Voor 1 juli 2026 is het jaarverslag dienstverlening 2025 vastgesteld door het college.
-

Veiligheid

- In het kader van onze toezichtactiviteiten en -doelstellingen stellen wij een Boa Jaarverslag op. Over de uitkomsten hiervan informeren wij de raad.
-
- De gemeenteraad stelt de jaarlijkse kaderstellende en verantwoordingsstukken van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht vast, inclusief benodigde wijzigingen in het juridische kader, en geeft daarmee richting aan beleid, uitvoering en financiële kaders van de regionale samenwerking.
-
- Herstel effectieve handhaving openbare ruimte:
De Algemene Plaatselijke Verordening Vijfheerenlanden 2026 wordt voor 1 mei 2026 vastgesteld door de gemeenteraad, waardoor zes bepalingen weer feitgecodeerd strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd. Hiermee is per 15 juni 2026 snelle en uniforme handhaving in de openbare ruimte weer uitvoerbaar.
-
- Voor 1 juli 2026 wordt het locatieprofiel voor recreatiegebied Put Middelwaard ingetrokken door de gemeenteraad.
-
- Voor 1 oktober 2026 stelt de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsbeleid 2027-2030 vast, waarmee de prioriteiten en sturing voor de veiligheidsaanpak voor de komende vier jaar zijn bepaald.
-
- Door vaststelling van een integrale herziening van de Algemene Plaatselijke Verordening door de gemeenteraad voor 1 april 2027 zijn de regels geactualiseerd en beter uitvoerbaar gemaakt, passend bij actuele wetgeving en de handhavingspraktijk.
-

Hieronder staat een afgerond resultaat in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

- De Algemene Plaatselijke Verordening Vijfheerenlanden 2026 wordt voor 1 mei 2026 vastgesteld door de gemeenteraad, waardoor zes bepalingen weer feitgecodeerd strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd. Hiermee is per 15 juni 2026 snelle en uniforme handhaving in de openbare ruimte weer uitvoerbaar.
-

Organisatie

- Voor 1 juli 2026 is het Gemeentewet artikel 213a verdiepingsonderzoek benchmark Juridische Functie afgerond.
-

Hieronder staan twee afgeronde resultaten in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

- Uiterlijk 1 april 2026 is de evaluatie afgerond van de in 2025 gestarte pilot tegen arbeidsdiscriminatie in de sollicitatieprocedure.
 - Voor 15 mei is het verantwoordingsverslag over het archief- en informatiebeheer over 2025 vastgesteld door het college.
-

3.4 Prestatie-indicatoren

In onderstaand overzicht treft u per beleidsthema de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) aan. Daarbij is in de laatste kolom de afkomst van de kpi weergegeven. Daarbij worden in dit programma drie afkortingen gehanteerd, te weten: WSJG (waar staat je gemeente); CA (coalitieakkoord) en W (wettelijk, deze zijn al opgenomen in de begroting en jaarrekening op grond van een wettelijke verplichting). Tot slot staan er kpi's op het gebied van het verbeteren van tekst kwaliteit en de versimpeling van communicatie. Deze kpi's zijn toegevoegd op basis van de aangenomen motie tijdens de begrotingsbehandeling op 6 november 2025.

De inwoners centraal	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Aantal inwonerinitiatieven	x	137	70	64	57	13*	CA
Dienstverlening	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Tevredenheid afhandelingen meldingen openbare ruimte	8	7,9	7,9	7,8	7,4	7,8*	CA
Tevredenheid APV-vergunningen	8	x	x	9	8,95	8,88*	CA
Tevredenheid omgevingsvergunningen	8	7,7	7,9	7,5	7,2	n.n.b.*	CA
Tevredenheid principeverzoeken	7	7	x	6,4	6,7	n.n.b.*	CA
Tevredenheid over de communicatie	8	x	x	7,5	7,6	9,0*	CA
Tevredenheid baliebezoek Burgerzaken	8,5	8,4	8,7	8,8	8,96	8,93*	CA
Aantal ontvangen klachten	x	84	99	42**	64**	16*	CA
Tekstkwaliteit en versimpeling communicatie	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Websitecontentkwaliteit (SiteImprove)	90/100	x	x	x	x	92,8*	Motie
Toegankelijkheidsverklaringen ingevuld (%)	90%	x	x	x	16%	43*	Motie
SEO-score website	90/100	x	x	x	x	83,5*	Motie
Gebruikerservaring website	90/100	x	x	x	x	99*	Motie
Vindbaarheid van informatie	8	x	x	7,2	7,1	7,9*	Motie
Begrijpelijkheid brieven (diverse diensten)	8	x	x	8,1	7,9	9,2*	Motie
Gemak contact en dienstverlening	8	x	x	7,4	7,4	8,3*	Motie
SEO-score website	90/100	x	x	x	x	83,5*	Motie
Veiligheid	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)	n.n.b.	9	8	8	7	n.n.b.*	W

*peildatum 1 mei 2026

**In de vernieuwde telling worden alleen de klachten in de zin van de Awb meegenomen. (Zie hoofdstuk 9 in het jaarverslag klachten 2025).

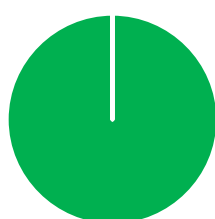
4. Programma B – Beheer en gebruik openbare ruimte

4.1 Beleidsinhoudelijke verantwoording

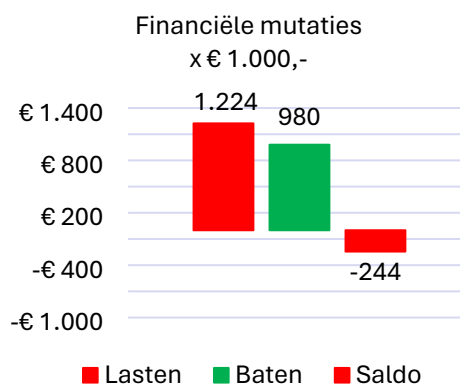
1. Dashboard

7 Bestuurlijke resultaten

0%

- Conform planning, budget en capaciteit
- Te rapporteren afwijkingen

2. Bestuurlijke verantwoording

In programma B staan 7 bestuurlijke resultaten. Hiervan lopen 6 resultaten volgens **P**lanning en binnen het **B**udget en **C**apaciteit. Er is 1 resultaat afgerond.

4.2 Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)

B: 'Beheer en gebruik openbare ruimte'	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Primaire begroting (inclusief 1e wijziging)	30.797	-20.332	10.465	
Raadsbesluiten 2025				
Actuele begroting 2026	30.797	-20.332	10.465	
Mutaties tot € 25.000	4	-34	-30	
Bijstelling budget openbare verlichting	3	0	3	S
Bijstelling leges ontheffingen sluijverkeer	0	-15	-15	S
Bijstelling subsidie Vreva	9	0	9	S
BOA sluijverkeer, budgetneutraal	0	0	0	S
Huuropbrengsten vastgoed programma B	0	-19	-19	S
Energielasten vastgoed programma B	-2	0	-2	S
Bijstelling schoonmaakkosten begraafplaatsen	5	0	5	S
Gemeentelijke verzekeringspremies programma B	-11	0	-11	S
Mutaties van €25.000 tot € 50.000	82	-36	46	
Bijstelling budget rotondes, budgetneutraal	36	-36	0	S
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma B	46	0	46	S
Mutaties vanaf € 50.000	1.138	-910	228	
Bijstelling budget grondzaken, budgetneutraal	220	-220	0	I
Bijstelling budget gladheidsbestrijding	85	0	85	I
Bijstelling budget riolering, budgetneutraal	240	-240	0	I
Bijstelling onderhoud watergangen, budgetneutraal	150	-150	0	S
Correctie ombuiging openbaar groen	250	0	250	S
Bijstelling leges- en degeneratiekosten	153	-300	-147	S
Bijstelling leges- en degeneratiekosten	41	0	41	I
Mutaties 1e berap totaal	1.224	-980	244	
Begroting na 1e berap	32.021	-21.312	10.709	

Per saldo is er sprake van een nadelig resultaat van € 244.000.

Omschrijving financiële mutaties in de tabel hierboven tot € 50.000 (vaststelling college; geen toelichting raad)

Toelichting bij de financiële mutaties uit de tabel hierboven vanaf € 50.000 (vaststelling raad)

- Bijstelling budget grondzaken, budgetneutraal 0

Voor de voortgang en afronding van diverse werkzaamheden binnen het team Grondzaken is aanvullende capaciteit noodzakelijk. Deze inzet wordt gebruikt voor de afhandeling van de dossiers Snippergroen. De extra inzet leidt tot hogere inhuuruitgaven en daarnaast ook tot hogere verkoopopbrengsten. De mutatie is daarmee budgetneutraal. De bijstelling wordt incidenteel verwerkt in de begroting 2026.

● Bijstelling budget gladheidsbestrijding 85 N

In de eerste weken van 2026 was er sprake van uitzonderlijk winterweer. Gedurende tien dagen is continu ingezet op gladheidsbestrijding door de buitendienst en ingehuurde aannemers. Hierdoor zijn extra kosten gemaakt voor strooizout en de inzet van derden, wat leidt tot een incidenteel tekort van € 85.000 in 2026.

● Bijstelling budget riolering, budgetneutraal 0

Om de veiligheid en juiste werking van het riool te kunnen garanderen worden periodiek inspecties uitgevoerd. De benodigde inspectie laat het komende jaar een flinke piek zien die vooral voortkomt uit de afschrijftermijn van het riool uit wijken die in de jaren '70 zijn ontstaan. Het betreft een incidenteel bedrag van € 240.000. Deze kosten worden gedekt vanuit de voorziening riolering.

● Bijstelling onderhoud watergangen, budgetneutraal 0

Vanwege areaaluitbreiding en het aanbesteden van een nieuw bestek voor het onderhoud van de watergangen zijn er extra financiële middelen nodig. Dit onderhoud van watergangen bestaat uit het maaien en knippen van waterplanten en is een wettelijke taak vanuit het Waterschap welke de gemeente uitvoert. Om deze taak op een goede en adequate manier te blijven uitvoeren is € 150.000 aan extra budget noodzakelijk. In 2026 worden de uitgaven gedekt vanuit de voorziening riolering. Structureel worden de uitgaven betrokken bij het tariefvoorstel riool- en waterzorgheffing vanaf 2027.

● Correctie ombuiging openbaar groen 250 N

In de meerjarenbegroting 2026–2029 is een ombuiging opgenomen van € 250.000 per jaar op het groenbudget. Bij de uitwerking van deze maatregel is gebleken dat de oorspronkelijke doel hier niet op aansluit. De door de organisatie aangedragen maatregel betrof een verlaging van het investeringsbudget voor groenrenovatie met € 250.000 (op een investeringsvolume van € 500.000). In de begroting is deze maatregel echter verwerkt als een jaarlijkse exploitatiebesparing van € 250.000.

● Bijstelling leges- en degeneratiekosten 107 V

De aanleg van het glasvezelnetwerk en het verzwaren en uitbreiden van het elektriciteitsnet als gevolg van de netcongestie zorgen voor een sterke toename van het aantal graafverzoeken. Hierdoor neemt

ook de benodigde inzet voor toezicht op de uitvoering van graafwerkzaamheden toe. Tegelijkertijd stijgen de inkomsten uit kabels en leidingen, zoals leges en degeneratiekosten, al enkele jaren fors. In de 1^e bestuursrapportage 2026 wordt daarom voorgesteld de opbrengsten structureel met € 300.000 te verhogen. Daarnaast wordt voorgesteld de inhuuruitgaven met € 193.300 te verhogen in 2026. Dit leidt tot een voordeel van € 106.700. Vanaf 2027 gaan de uitgaven met betrekking tot de inhuur structureel met € 152.600 omhoog.

4.3 Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma B

Beheer openbare ruimte

-
- Voor 1 juli 2026 wordt het hondenbeleid vastgesteld door het college.
-
- In 2026 wordt het beleidsprogramma verhardingen geactualiseerd voor de periode 2026-2030 (voorheen wegenbeleidsplan).
-
- Voor 1 juli 2026 stelt de gemeenteraad het Wijzigingsbesluit beleidsplan gemeentelijke begraafplaatsen Vijfheerenlanden 2023–2027 vast.
-
- Voor 1 augustus 2026 stelt de gemeenteraad het Programma Water definitief vast, inclusief de Nota van zienswijzen.
-

Hieronder staat een afgerond resultaat in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

-
- Voor 1 juni 2026 stelt de gemeenteraad het programma riolering 2025–2028 definitief vast.
-

Beheer gebouwen

-
- Wij evalueren jaarlijks het beheerplan vastgoed 2025-2028. Over de resultaten informeren wij de raad via een raadsinformatiebrief.
-
- Wij evalueren jaarlijks de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2025-2050. Over de resultaten informeren wij de raad via een raadsinformatiebrief.
-

5. Programma C – Sociaal domein

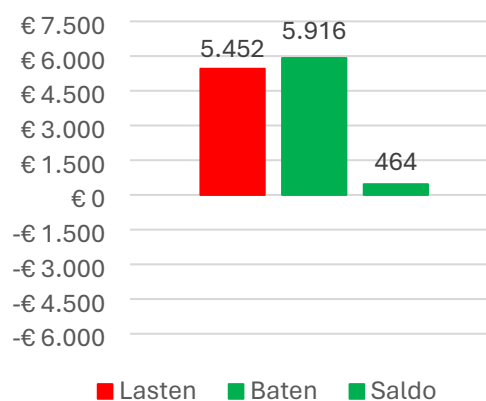
5.1 Beleidsinhoudelijke verantwoording

1. Dashboard

25 Bestuurlijke resultaten

Financiële mutaties
x € 1.000,-

2. Bestuurlijke verantwoording

In programma C staan 25 bestuurlijke resultaten. Hiervan lopen 19 resultaten volgens **P**lanning en binnen het **B**udget en **C**apaciteit. 4 resultaten zijn afgerond. De 2 uitzonderingen worden hieronder toegelicht. Daarnaast geven we, conform de afspraak tijdens de vaststelling van de beleidskaders, ook een nadere toelichting op de voortgang van het beleid rondom gemeenschapshuizen. Alhoewel dit resultaat conform budget, planning en capaciteit verloopt.

Zicht op kosten

- Wij monitoren de ombuigingen in het sociaal domein. De resultaten hiervan rapporteren wij aan de raad als onderdeel **P B C**

van de producten van de gemeentelijke planning & control cyclus.

Vorbereidende werkzaamheden worden uitgevoerd om de ombuigingsresultaten te realiseren. Echter, omdat de ombuigingstaakstelling gebaseerd is op de realisatie van 2024, is de opgave groter. Dit van wege de ontwikkelingen in het jaar 2025 op zowel financieel vlak als stijgend aantal ondersteuningsvragen van inwoners. Met name bij Wmo is dit het geval.

Elkaar ontmoeten

-
- In 2026 wordt de gemeenteraad nader geïnformeerd over de **P B C** verdere uitwerking van het beleid gemeenschapshuizen.
-

De ambtelijke projectgroep werkt aan de verdere uitwerking van het beleidskader gemeenschapshuizen *Ruimte voor ontmoeting* naar een uitvoeringsplan. De planning is om dit uitvoeringsplan medio 2026 ter besluitvorming aan het college voor te leggen.

De samenwerking met en tussen de besturen van de gemeenschapshuizen wordt voortgezet. Afgesproken is om viermaal per jaar een plenair overleg te organiseren over de voortgang. Daarnaast worden de besturen betrokken bij specifieke onderdelen van de uitvoering, waaronder de doorontwikkeling van de gebouwen en de toepassing van de subsidieregeling.

Het verder vormgeven van de inhoud en het activiteitenaanbod gebeurt in een samenwerking tussen de besturen, de gemeenschap, organisaties zoals welzijns- en jongerenwerk en de gemeente.

Tevens wordt onderzocht welke aanvullende subsidiemogelijkheden benut kunnen worden, zoals de Regio Deal en de Dorpendeals van de Provincie Utrecht.

Zorg en wonen

-
- Ieder half jaar realiseren we de halfjaarlijkse taakstelling voor **P B C** de huisvesting van statushouders.
-

De provincie Utrecht heeft op 26 februari 2026 laten weten dat de gemeente in 2025 voldoende statushouders heeft gehuisvest om op trede 3 van de interventieladder te blijven staan. De taakstelling voor het eerste half jaar van 2026 bedraagt 52 personen. Daarnaast is er sprake van een achterstand uit 2025 van 65 personen. Dit brengt de totale opgave op 117 personen.

In bestuurlijk overleg met de provincie worden vervolgstappen verkend om de huisvestingsopgave te versnellen en de achterstand terug te dringen. Gelet op de structurele schaarste op de woningmarkt, de relatief hoge instroom

van alleenstaanden en de bestaande achterstand uit eerdere perioden blijft het realiseren van de taakstelling een substantiële opgave.

5.2 Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)

C: 'Sociaal Domein'	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Primaire begroting (inclusief 1e wijziging)	101.819	-20.728	81.091	
Raadsbesluiten 2026				
Actuele begroting 2026	101.819	-20.728	81.091	
Mutaties tot € 25.000	-14	-17	-31	
Huuropbrengsten vastgoed programma C	0	-17	-17	S
Energiekosten vastgoed programma C	-21	0	-21	S
Budgetoverheveling Burgerpeiling	7	0	7	I
Mutaties van €25.000 tot € 50.000	46	0	46	
Bijstelling dotatie grootonderhoudsvoorziening	38	0	38	S
Doorbelasting ICT-licenties naar programma C	41	0	41	I
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma C	-32	0	-32	S
Mutaties vanaf € 50.000	5.420	-5.899	-480	
Vermindering uitvoeringskosten programma C	-69	0	-69	S
Bijstelling budget begeleide participatie	-503	0	-503	S
BUIG uitkering, budgetneutraal	1.247	-1.247	0	I
Correctie ombuigingspakket Samenleving	160	0	160	S
Bijstelling budget energiearmoede, budgetneutraal	79	-79	0	I
Overdracht vermogen Arbeidsmarktregio, budgetneutraal	4.573	0	4.573	I
Reservering Overdracht vermogen Arbeidsmarktregio	0	-4.573	-4.573	I
Gemeentelijke verzekeringspremies programma C	-68	0	-68	S
Mutaties 1e berap totaal	5.452	-5.916	-464	
Begroting na 1e berap	107.271	-26.643	80.627	

Per saldo is er sprake van een voordelig resultaat van € 464.000.

Omschrijving financiële mutaties in de tabel hierboven tot € 50.000 (vaststelling college; geen toelichting raad)

Toelichting bij de financiële mutaties uit de tabel hierboven vanaf € 50.000 (vaststelling raad)

- Vermindering uitvoeringskosten programma C 69 V

Conform de ombuiging op de uitvoeringskosten uit de Kadernota 2026 wordt in programma C een taakstelling van € 69.000 ingevuld. De taakstelling maakt onderdeel uit van de ombuigingsopgave vermindering uitvoeringskosten (gemeentelijke) organisatie. Deze mutatie is budgetneutraal verwerkt ten laste van programma F.

- Bijstelling budget begeleide participatie 503 V

In 2026 vallen zowel de bedrijfsvoeringskosten bij Avres als de uitvoeringskosten van de Participatiewet lager uit dan begroot. Avres

levert dit jaar een structurele bijdrage aan de gemeentelijke ombuigingsstaakstelling. Deze taakstelling was als stelpost opgenomen binnen programma F. In deze bestuursrapportage wordt de taakstelling daadwerkelijk gerealiseerd door het budget binnen programma C te verlagen en de stelpost binnen programma F af te ramen. Dit betreft een bedrag van € 260.000 en is voor de gemeentebegroting budgetneutraal. Daarnaast zijn sinds het opstellen van de begroting de ramingen voor zowel de ontvangsten als de uitvoeringskosten van de Participatiewet geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten. Hierdoor vallen de uitvoeringslasten € 243.000 lager uit. Omdat de hieraan gekoppelde inkomsten binnen programma F eveneens dalen (integratieuitkering Participatiewet), is ook dit effect per saldo budgetneutraal voor de gemeente. In totaal leidt dit tot een voordeel van € 502.800 in dit programma en een nadeel van gelijke omvang in programma F.

●	BUIG uitkering, budgetneutraal	0
<p>Jaarlijks ontvangt de gemeente na het opstellen van de begroting de beschikking van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met het voorlopig budget voor de gebundelde uitkering P-wet voor het volgende begrotingsjaar. Het budget voor de gebundelde uitkering P-wet 2026 is (voorlopig) vastgesteld op € 16.437.290. Om het budget in de begroting 2026 aan te laten sluiten met het (voorlopig) vastgestelde bedrag wordt voorgesteld de raming van de uitgaven en inkomsten incidenteel te verhogen met € 1.247.054. Deze mutatie verloopt budgetneutraal.</p>		
●	Correctie ombuigingspakket Samenleving	160 N
<p>Bij het in de begroting 2026 opgenomen ombuigingspakket op het sociaal domein, is de realisatie in jaar 2024 doorgerekend naar het prijspeil 2026. Voor het onderdeel dagbesteding is in deze berekening ten onrechte geen rekening gehouden met de vervoerskosten voor dagbesteding, waardoor het vertrekpunt voor de ombuigingen te laag is vastgesteld. Om dit te herstellen is een structurele verhoging van de lasten van € 160.000 noodzakelijk.</p>		
●	Bijstelling budget energiearmoede, budgetneutraal	0
<p>Het restantbedrag van de specifieke uitkeringen voor de aanpak van energiearmoede bedraagt € 78.600. Dit bedrag is niet meegenomen in de primaire begroting. De raming wordt via de bestuursrapportage toegevoegd aan het budget energiearmoede, zodat de bestedingen</p>		

rechtmatig kunnen worden verantwoord in 2026. Zowel de baten als de lasten worden met € 78.600 verhoogd, waardoor deze mutatie voor de begroting budgetneutraal is.

● Overdracht vermogen Arbeidsmarktregio, budgetneutraal 0

In het Regionaal Beraad van de arbeidsmarktregio is besloten om per 1 januari 2026 de centrumrol en de financiën van de arbeidsmarktregio weer bij elkaar te brengen. Dit om besluiten in het Regionaal Beraad te kunnen formaliseren en uitvoeren. In onze regio is de centrumrol belegd bij gemeente Gorinchem. Per brief van 12 februari 2026 is door het college van gemeente Gorinchem het verzoek ingediend de opgebouwde reserve Arbeidsmarktregio in beheer bij gemeente Vijfheerenlanden over te hevelen. De opgebouwde reserve Arbeidsmarktregio bedraagt per 31 december 2025 een bedrag van € 4.573.486. Er wordt via een apart beslispunt in de 1e bestuursrapportage 2026 voorgesteld de reserve Arbeidsmarktregio op te heffen en de opgebouwde reserve Arbeidsmarktregio van € 4.573.486 over te dragen aan gemeente Gorinchem. Dit betreft een budgetneutrale mutatie. Via de raadsinformatiebrief van 14 april 2026 is de raad hierover geïnformeerd.

● Gemeentelijke verzekeringspremies programma C 68 V

De her aanbesteding van de brand- en opstalverzekering in gunstige marktomstandigheden, gecombineerd met de jaarlijkse indexatie van verzekeringspremies, leidt tot een mutatie van € 67.800 binnen programma C.

5.3 Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma C

Sociaal domein algemeen

-
- In 2026 wordt de monitor Sociale Kracht uitgevoerd. Hierna volgt een analyse en rapportage, mogelijk met uitloop in 2027.
-

Hieronder staat een afgerond resultaat in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

-
- Voor 1 maart 2026 is het Gemeentewet artikel 213a verdiepingsonderzoek beleid sociaal domein en sociale teams afgerond.
-

Regionale samenwerking

-
- Wij leggen een voorstel tot het instellen van een wettelijke (gemeenschappelijke) regeling met betrekking tot jeugdzorg, Wmo en toezicht voor besluit aan de raad voor.
 - De gemeenteraad stelt de jaarlijkse kaderstellende en verantwoordingsstukken van de gemeenschappelijke regeling Avres vast, inclusief benodigde wijzigingen in het juridische kader, en geeft daarmee richting aan beleid, uitvoering en financiële kaders van de regionale samenwerking.
-

Gezondheid

-
- Voor 1 december 2026 is het lokaal suïcide preventiebeleid Vijfheerenlanden vastgesteld door de gemeenteraad.
-

Zorg en wonen

-
- Uiterlijk 31 december 2027 realiseren we voldoende huisvesting voor sociaal en psychisch kwetsbare inwoners.
 - Wij bieden Oekraïense ontheemden in onze gemeente en veilige plek.
 - We werken verder aan de decentralisatie van Beschermd Wonen.
 - Het beleid, zoals vastgesteld in de Visie wonen, welzijn en zorg (2025) wordt in 2026 verder ontwikkeld.
 - We evalueren in 2026 de pilot Tuinkamers met Aandacht.
-

Een leven lang ontwikkelen

-
- In 2026 gaan we het onderwijshuisvestingsplan, DIHPO, met daarbij het programma onderwijshuisvesting actualiseren voor de periode 2026 en verder.
-
- Wij leggen een voorstel aan de raad voor, betreffende de nieuwe locatie en realisatie van THV3 in Hoef en Haag / Hagestein. Dit in combinatie met een voorstel tot het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet.
-
- Wij leggen een kredietaanvraag voor aan de raad ter realisering van extra (tijdelijke) onderwijshuisvesting in Hoef en Haag/Hagestein.
-
- Wij leggen een kredietaanvraag voor aan de raad ter realisering van het bouwplanontwerp voor De Rank te Vianen.
-
- We leggen (indien mogelijk) een voorbereidingskrediet aan de raad voor ter realisering van een Brede School in Meerkerk voor de vervangende nieuwbouw van De Rank en De Springplank. Dit is mede afhankelijk van het moment (welk jaar) dat er een bouwrijpe kavel beschikbaar komt waarop de realisatie van de nieuwe Brede School mogelijk is.
-
- Wij actualiseren het duurzaam integraal huisvestingsplan onderwijs en leggen dit ter vaststelling voor aan de raad.
-
- Wij actualiseren de Verordening financiële en materiele en leggen deze ter vaststelling voor aan de raad.
-
- Herijking programma 'opgroeien'
-
- Voor 1 juli 2027 is het Kleine Scholenbeleid vastgesteld door de gemeenteraad
-

Hieronder staan twee afgeronde resultaten in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

-
- Wij leggen een kredietaanvraag voor aan de raad ter uitbreiding van de Noachschool in Schoonrewoerd.
-
- Voor 1 juli 2026 is de herijkte beleidsnota "Naar een goede start voor alle kinderen in de gemeente Vijfheerenlanden" vastgesteld door het college.
-

Wmo

Hieronder staat een afgerond resultaat in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

- Het Meldpunt Bezorgd wordt vanaf 2026 uitgevoerd door de gemeente Vijfheerenlanden en niet meer door een derde partij. In 2026 wordt de raad hier nader over geïnformeerd.

5.4 Prestatie-indicatoren

In onderstaand overzicht treft u per beleidsthema de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) aan. Daarbij is in de laatste kolom de afkomst van de kpi weergegeven. Daarbij worden drie afkortingen gehanteerd, te weten: WSJG (waar staat je gemeente); CA (coalitieakkoord) en W (wettelijk, deze zijn al opgenomen in de begroting en jaarrekening op grond van een wettelijke verplichting).

Sociaal domein algemeen	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Algemene indicator sociale kracht (uit monitor sociale kracht)	7,5	7,3	x	7,4	x	n.n.b.*	CA
Zicht op kosten x 1.000	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Kosten jeugdzorg (exclusief organisatiekosten en subsidies)	x	x	18.705	24.339	n.n.b.	n.n.b.	CA
Kosten Wmo (exclusief organisatiekosten en subsidies)	x	x	10.725	12.127	n.n.b.	n.n.b.*	CA
Kosten Participatiewet (exclusief organisatiekosten)	x	x	3.170	4.640	n.n.b.	n.n.b.*	CA
Elkaar ontmoeten	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Aantal gemeenschapshuizen	16**	x	x	x	19**	19**	CA
Mate van eenzaamheid MSK	8,1	8,1	x	7,9	x	n.n.b.*	CA
Gezondheid	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Vaccinatiegraad (%)	80	90	84,8	78,6	n.n.b.	n.n.b.*	CA
Kansrijke start (bereik kwetsbare baby's in eerste weken na geboorte)	x	x	x	x	x	n.n.b.*	CA
Een leven lang ontwikkelen	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	n.n.b.	1,3	4,2	4,4	n.n.b.*	n.n.b.*	W

Bereik onderwijskansenbeleid (als % van kinderen die dit nodig hebben)	n.n.b.	x	71	69	68	n.n.b.*	CA
Aantal kinderen dat niet naar school gaat (thuiszitters)	x	x	x	x	x	n.n.b.*	CA
Armoede en schulden	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Bereik Avres (vroegsignalering) (%)	15	7,6	9	7,1	n.n.b.*	n.n.b.*	CA
Jeugdhulp	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Aantal kinderen in jeugdhulp	n.n.b.	x	x	1.638	n.n.b.*	n.n.b.*	CA
Aantal kinderen in verblijf	n.n.b.	x	x	118	n.n.b.*	n.n.b.*	CA
Jongeren met jeugdbescherming (%)	n.n.b.	1	1	1	n.n.b.*	n.n.b.*	W
Tevredenheid cliëntervaringsonderzoeken	8	7,86	7,15	7,10	7,13	7,72*	CA
Wmo	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Aantal voorzieningen waarvan inwoners gebruik maken	n.n.b.	x	x	x	x	n.n.b.*	CA
Aantal inwoners dat gebruik maakt van een Wmo-voorziening	n.n.b.	x	x	3.147	n.n.b.*	n.n.b.*	CA
Tevredenheid cliëntervaringsonderzoeken	8	x	7,18	7,78	n.n.b.*	n.n.b.*	CA

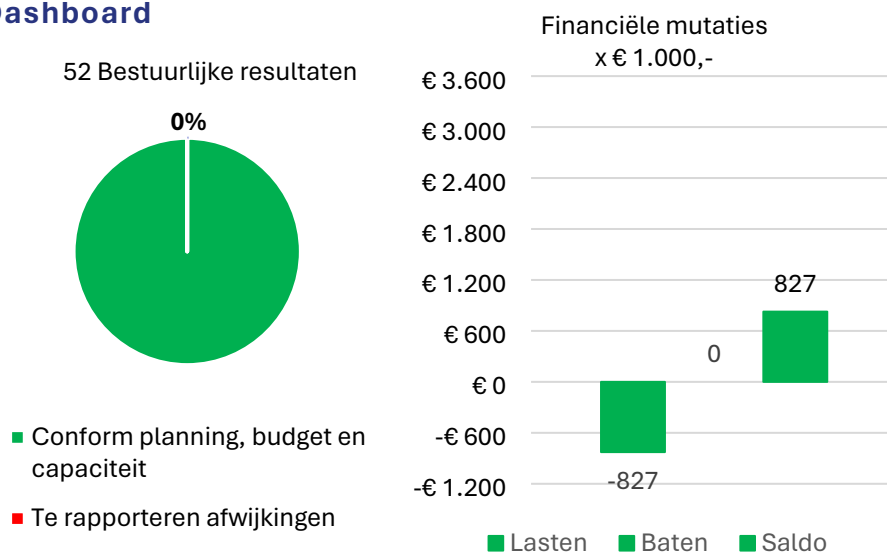
*peildatum 1 mei 2026

**onder voorbehoud van een nadere definiëring van het begrip.

6. Programma D – Ruimtelijke ontwikkeling

6.1 Beleidsinhoudelijke verantwoording

1. Dashboard

2. Bestuurlijke verantwoording

In programma D staan 52 bestuurlijke resultaten. Hiervan lopen 46 resultaten volgens **P**lanning en binnen het **B**udget en **C**apaciteit. 6 resultaten zijn afgerond.

6.2 Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)

D: 'Ruimtelijke ontwikkeling'	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Primaire begroting (inclusief 1e wijziging)	30.350	-20.808	9.541	
Raadsbesluiten 2026				
Actuele begroting 2026	30.350	-20.808	9.541	
Mutaties tot € 25.000	-9	0	-10	
Bijstelling dotatie grootonderhoudsvoorziening	12	0	12	S
Huuropbrengsten vastgoed programma D	0	0	0	S
Energielasten vastgoed programma D	-6	0	-6	S
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma D	1	0	1	S
Gemeentelijke verzekeringspremies programma D	-16	0	-16	S
Mutaties van €25.000 tot € 50.000	0	0	0	
Mutaties vanaf € 50.000	-818	0	-818	
Administratieve wijziging CDOKE-gelden	-807	0	-807	S
Vermindering uitvoeringskosten programma D	-179	0	-179	S
Doorbelasting ICT-licenties naar programma D	169	0	169	I
Mutaties 1e berap totaal	-827	0	-827	
Begroting na 1e berap	29.523	-20.809	8.714	

Per saldo is er sprake van een voordelig resultaat van € 827.000

Omschrijving financiële mutaties in de tabel hierboven tot € 50.000 (vaststelling college; geen toelichting raad)

Toelichting bij de financiële mutaties uit de tabel hierboven vanaf € 50.000 (vaststelling raad)

● Administratieve wijziging CDOKE-gelden 807 V

Een wijziging in de financiering van de CDOKE-taken (van specifieke uitkering naar algemene uitkering gemeentefonds) zorgt voor een budgettair neutrale wijziging in de inzet van de middelen (maar wel van programma D naar programma F). Dit was deels al verwerkt in de begroting. Om de lasten administratief juist te verantwoorden is een verplaatsing van lasten van programma D naar programma F nog noodzakelijk; dit gebeurt met deze aanpassing van € 807.000.

● Vermindering uitvoeringskosten programma D 179 V

Conform de ombuiging op de uitvoeringskosten uit de Kadernota 2026 wordt in programma D een taakstelling van € 178.900 ingevuld. De taakstelling maakt onderdeel uit van de ombuigingsopgave vermindering uitvoeringskosten (gemeentelijke) organisatie. Deze mutatie is budgetneutraal verwerkt ten laste van programma F.

-
- Doorbelasting ICT-licenties naar programma D 169 N
-

De kosten voor ICT-licenties werden tot nu toe centraal verwerkt binnen programma F (overhead), terwijl deze software feitelijk wordt gebruikt binnen meerdere inhoudelijke domeinen. Om een juist en BBV-conform beeld van de werkelijke kosten per taakveld te geven, worden de licentiekosten vanaf 2026 toegerekend aan de programma's die de software daadwerkelijk gebruiken. Het betreft een budgetneutrale verschuiving van in totaal € 242.700 vanuit programma F naar de betreffende programma's. Deze mutatie leidt niet tot extra lasten, maar zorgt voor transparantere sturingsinformatie en een zorgvuldiger toerekening van ICT-kosten. Voor programma D betekent dit een nadeel van € 168.700 en een voordeel van gelijke omvang in programma F.

6.3 Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma D

Samen bouwen en wonen

-
- In 2026 is het onderzoek naar de mogelijkheid van Skaeve Huse in de gemeente Vijfheerenlanden afgerond.
-
- We realiseren flexhuisvesting voor de opvang van extra vergunninghouders.
-
- Wij bieden asielzoekersopvang in onze gemeente volgend uit de wettelijke verplichting vanuit de Spreidingswet.
-
- Voor 1 december 2026 zijn de Kaders Betaalbare Woningbouw vastgesteld.
-
- Voor 1 december 2026 stelt het college het volkshuisvestingsprogramma vast.
-
- De woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag zetten we in 2026 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2027 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de woongebieden Meerkerk, Leerdam, Vianen en Hoef en Haag.
-
- Het buitengebied Leerdam zetten we in 2026 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad de omzetting volgens de Omgevingswet uiterlijk 1 januari 2027 vast voor het buitengebied Leerdam.
-
- De centra Leerdam en Vianen zetten we in 2027 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari
-

2028 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de centra Leerdam en Vianen.

- Het buitengebied Vianen zetten we in 2028 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad de omzetting volgens de Omgevingswet uiterlijk 1 januari 2029 vast voor het buitengebied Vianen.
 - De deelgebieden van de kleine kernen zetten we in 2029 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2030 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de deelgebieden van de kleine kernen.
 - De deelgebieden bedrijventerreinen zetten we in 2030 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad voor 1 januari 2031 de omzetting volgens de Omgevingswet vast voor de deelgebieden bedrijventerreinen.
 - Het buitengebied Zederik zetten we in 2031 om naar het omgevingsplan. Aansluitend stelt de gemeenteraad de omzetting volgens de Omgevingswet uiterlijk 1 januari 2032 vast voor het buitengebied Zederik.
 - Een stedenbouwkundig schetsontwerp vaststellen voor de zomer van 2025 voor het binnen- en buitenstedelijk deel van het plangebied De Eng. Het streven is om in juli 2026 het stedenbouwkundig plan voor het buitenstedelijk gebied te laten vaststellen door de raad.
 - Het bouwen van 400 tot 450 nieuwe woningen, verspreid over de kernen. Wij leggen de prestaties en voortgang hiervan middels de raadsmonitor woningbouw, voor aan de raad.
 - In ons woningbouwprogramma concretiseren wij de invulling van de taakstelling van tweederde deel betaalbare woningen.
 - Wij geven invulling aan de taakstelling voor huisvesting van vergunninghouders alsook voor huisvesting van overige aandachtsgroepen en ouderen.
 - Wij zetten de bestemmingsplannen voor alle woongebieden volledig om naar het omgevingsplan volgens de Omgevingswet.
 - Wij ontwikkelen en implementeren een toetsingskader, dat de ambities uit de omgevingsvisie vertaalt naar concrete randvoorwaarden voor ruimtelijke initiatieven.
 - Wij ontwikkelen en implementeren een afwegingskader voor de gewenste fysieke maatregelen die mede op basis van de dorps(woon)visies en gebiedsvisies voor al onze kernen wenselijk worden geacht, met aandacht voor tijd, geld en middelen. Dit ook in relatie tot de investeringsagenda 'Het goede leven'.
 - Wij zetten omgevingsprogramma's op gericht op de (integrale) uitvoering van de opgaven uit de omgevingsvisie: wonen, werken, mobiliteit, energie en groen, water en landschap. In het
-

programma wonen wordt de relatie gelegd met op te stellen volkshuisvestingsprogramma.

- **Meerkerk: werklandschap IVa**
Het bestemmingsplan voor het Werklandschap Meerkerk IVa en de grondexploitatie zijn eind 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. De gemeente maakt in dit project alle gronden bouw- en woonrijp en geeft bouwkavels voor bedrijven uit. De komende periode wordt gekeken of er een oplossing gevonden kan worden voor de netcongestie zodat toch kavels uitgegeven kunnen worden. Vrijgevallen percelen (grootte: 17.100 m²) zullen met een Didam-procedure op de markt worden gezet. De gemeente zal dan ook starten met het bouwrijp maken van de gronden.
 - **Leerdam: Voorzieningencluster Broekgraaf**
Een integrale gebiedsontwikkeling met sport, onderwijs, kinderopvang en circa 165 woningen, waaronder sociale en zorgwoningen. De school met bovengelegen appartementen is opgeleverd; het zorggebouw volgt medio 2025.
 - **Vianen: Woningbouwontwikkeling Sluiseiland**
De gemeente heeft een ontwikkelaar geselecteerd voor het plan. De ontwikkelaar realiseert de woningen en is verantwoordelijk voor alle kosten die samenhangen met het plan. Ook de inrichting van de openbare ruimte wordt door de ontwikkelaar verzorgd. Het totale plan omvat 176 woningen. Deze zijn inmiddels allemaal opgeleverd. Het programma bestaat uit appartementen, herenhuizen en 39 CPO woningen (Collectief Particulier opdrachtgeverschap). Naar verwachting kan de exploitatie eind 2025 worden afgesloten
 - **Meerkerk – De Weide II**
Van 2024 tot 2028 bouwt Meerkerk 150 woningen, waaronder 45 sociale huurwoningen.
 - **Hei- en Boeicop – Achter van Zuilenstraat**
De gemeente ontwikkelt een kleinschalig woningbouwplan achter de Van Zuilenstraat in Hei- en Boeicop om te voorzien in de woningbehoefte van kleine kernen.
 - **Leerdam – Woningbouwontwikkeling Broekgraaf**
In Broekgraaf worden circa 1.100 woningen gebouwd, en samen met het naastgelegen voorzieningencluster in totaal circa 1.250 woningen voor diverse doelgroepen.
 - **Woningbouwontwikkeling op de Eng in Hagestein**
 - **Voor 1 januari 2027 is de Compensatieregeling Volkshuisvestingsprogramma Vijfheerenlanden vastgesteld door de gemeenteraad. Dit is gerelateerd aan het programma Kostenverhaal en financiële bijdragen. Hierbij betrekken wij ook de**
-

bestaande reserve fonds volkshuisvesting en de besteding van de realisatiestimulans middelen.

- Voor 1 oktober 2026 stelt de gemeenteraad het programma Kostenverhaal en financiële bijdragen vast.
-

Hieronder staat een afgerond resultaat in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

-
- Voor 1 juni 2026 borgt de gemeenteraad de regierol van de gemeente bij de toekomstbestendige ontwikkeling van Parc Merwede door het vestigen van een voorkeursrecht op meerdere percelen nabij de Grote Kanaaldijk te Meerkerk.
-

Een duurzame toekomst

-
- Gemeente Vijfheerenlanden is verantwoordelijk voor het voeren van de regie, zodat de omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU) tijdig de juiste taken uitvoert.
-
- Samen met de Gemeenschappelijke Regeling Waardlanden onderzoeken we de modernisering van onze milieustraten (mogelijk in relatie tot de toekomst van onze gemeentewerven).
-
- Wij leggen de groene bufferzone bij Gaasperwaard I en III aan en streven naar het omvormen van 1.800 m² verharding naar groen en 10.000 m² gazon naar ecologische bermen.
-
- Wij werken samen met de Lokale Besturen Wind aan het opstellen van de project m.e.r. voor de zoekgebieden wind Autena, Zijderveld en Tienhovenseweg om mogelijke aanvullende opwek verder in beeld te brengen.
-
- Wij geven uitvoering aan de Lokale Aanpak Isolatie via regionale samenwerking en lokale wijkaanpakken met energiecoaches. Met dit project verbeteren wij de isolatiewaarde van minimaal 850 woningen.
-
- Wij stellen het Warmteprogramma op waarin de gemeente strategische keuzes maakt in de warmtetransitie. Dit programma leggen wij ter vaststelling voor aan het college.
-
- In het tweede kwartaal van 2026 vindt een heroverweging plaats van de tijdelijke nadere regels voor afvalinzameling bij evenementen, rommelmarkten en maatschappelijke initiatieven en bij inwoners met een beperking. Op basis hiervan wordt bepaald hoe de raad betrokken wordt bij een mogelijke nieuwe regeling vanaf 2027.
-

-
- De gemeenteraad stelt de jaarlijkse kaderstellende en verantwoordingsstukken van de gemeenschappelijke regeling Waardlanden vast, inclusief benodigde wijzigingen in het juridische kader, en geeft daarmee richting aan beleid, uitvoering en financiële kaders van de regionale samenwerking.
-

Hieronder staan twee afgeronde resultaten in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

-
- In het kader van circulair en schoon evalueren wij samen met de GR Waardlanden de ingevoerde maatregelen uit stap 1 en 2 van de Strategienota 2021-2025. Wij leggen een voorstel aan de raad voor over de vraag hoe om te gaan met stap 3.
 - De gemeenteraad stelt de jaarlijkse kaderstellende en verantwoordingsstukken van de gemeenschappelijke regeling Gevudo vast, inclusief benodigde wijzigingen in het juridische kader, en geeft daarmee richting aan beleid, uitvoering en financiële kaders van de regionale samenwerking.
-

Verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar

-
- Wij implementeren in 2026 maatregelen voor de aanpak van sluipverkeer op de routes Lexmond-Meerkerk-Noordeloos en Vianen-Culemborg.
 - In 2027 wordt het OV-beleidsplan vastgesteld door de gemeenteraad.
 - Uiterlijk 1 juli 2026 wordt het verkeerscirculatieplan voor de kern Vianen inclusief maatregelenplan vastgesteld door de gemeenteraad.
 - Voor 1 oktober 2026 is het beleidsplan reclame openbare ruimte vastgesteld door de gemeenteraad.
 - Wij leggen het Ambitiedocument Broekgraaf-Noord ter vaststelling aan de raad voor.
 - Wij leggen een voorstel aan de raad voor betreffende de mogelijke aanleg van een randweg Lexmond.
 - Wij leggen een voorstel aan de raad voor betreffende het verbeteren van de spoorveiligheid in Leerdam.
 - De gemeenteraad maakt de verdere uitwerking van de Regiohub Busstation Vianen als regionale OV-Hub mogelijk door het beschikbaar stellen van middelen en kaders voor de verkennings- en voorbereidingsfase, met het oog op het ontwikkelperspectief richting 2040.
-

Hieronder staan drie afgeronde resultaten in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

- Uiterlijk 1 april 2026 is het parkeerbeleidsplan voor Vijfheerenlanden vastgesteld inclusief maatregelenplan.
- Uiterlijk 1 april 2026 is het fietsbeleidsplan vastgesteld door de gemeenteraad.
- Voor 1 januari 2026 stelt de gemeenteraad de beleidsnota parkeernormen vast.

Vitale landbouw in een aantrekkelijk buitengebied

- Indien de raad in 2025 het beleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB-beleid) vaststelt wordt dit in 2026 uitgewerkt en verwerkt in het Omgevingsplan.

6.4 Prestatie-indicatoren

In onderstaand overzicht treft u per beleidsthema de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) aan. Daarbij is in de laatste kolom de afkomst van de kpi weergegeven. Daarbij worden drie afkortingen gehanteerd, te weten: WSJG (waar staat je gemeente); CA (coalitieakkoord) en W (wettelijk, deze zijn al opgenomen in de begroting en jaarrekening op grond van een wettelijke verplichting).

Samen bouwen en wonen	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)	15-20	14,3	30,9	13,2	14,1	n.n.b.*	W
Nieuw gebouwde woningen	400-425	373	786	340	367	76*	CA
Nieuw gebouwde betaalbare woningen	265-300	238	201	129	141	n.n.b.*	CA
Woningen totaal	n.n.b.	24.611	25.013	25.850	26.185	26.574**	WSJG
Toegewezen huurders uit eigen gemeente (%)*	50	49	45	50	50	n.n.b.*	CA
Omvang planvoorraad t/m 2040	6.000	x	x	x	4.581	4.581**	CA
Aantal gehuisveste statushouders	97	65	117	92	95	20*	CA
Een duurzame toekomst	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
CO2-reductie: % reductie 2030 t.o.v. 1990	55	17	22	n.n.b.*	n.n.b.*	n.n.b.*	W

Aantal nieuw aangeplante bomen	705	415	882	171	523	n.n.b.*	CA
Vergunde bijdrage RES (in Twh)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	CA
Aantal vergunde innovatieve pilots energie-opwekking	x	0	0	1	0	0*	CA
Huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	100	203	182	139	113***	n.n.b.*	W
Verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Verkeersongevallen (per 100.000 inwoners)	x	29,5	29,7	23,5	n.n.b.*	n.n.b.*	WSJG

*peildatum 1 mei 2026

**peildatum 1 januari 2026

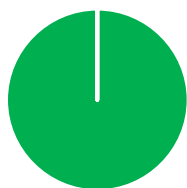
***Waarden vanaf 2025 specifiek voor Vijfheerenlanden. Waarden voor 2025 zijn een gemiddelde voor de vier deelnemende gemeenten in Waardlanden.

7. Programma E – Ontplooiing

7.1 Beleidsinhoudelijke verantwoording

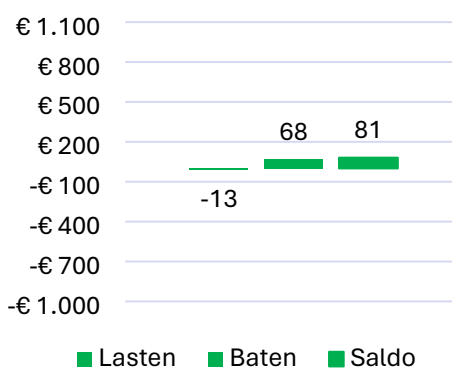
1. Dashboard

22 Bestuurlijke resultaten

- Conform planning, budget en capaciteit
- Te rapporteren afwijkingen

Financiële mutaties
x € 1.000,-

2. Bestuurlijke verantwoording

In programma E staan 22 bestuurlijke resultaten. Hiervan lopen 19 resultaten volgens **P**lanning en binnen het **B**udget en **C**apaciteit. 3 resultaten zijn afgerond.

7.2 Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)

E: 'Ontplooiing'	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Primaire begroting (inclusief 1e wijziging)	12.926	-3.423	9.503	
Raadsbesluiten 2026				
Actuele begroting 2026	12.926	-3.423	9.503	
Mutaties tot € 25.000	-9	0	-9	
Doorbelasting ICT-licenties naar programma E	3	0	3	I
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma E	-13	0	-13	S
Schoonmaakkosten gymzaal Zwanengat Vianen	23	0	23	S
Schoonmaakkosten het Knooppunt Everdingen	3	0	3	S
Gemeentelijke verzekeringspremies programma E	-24	0	-24	S
Mutaties van €25.000 tot € 50.000	-4	-68	-72	
Vervanging beregeningspomp sportpark Blankensteijn	27	0	27	I
Huuropbrengsten vastgoed programma E	0	-40	-40	S
Bijstelling opbrengsten bioscoopfunctie Helsdingen	0	-28	-28	S
Energiekosten vastgoed programma E	-31	0	-31	S
Mutaties vanaf € 50.000	0	0	0	
Mutaties 1e berap totaal	-13	-68	-81	
Begroting na 1e berap	12.914	-3.491	9.422	

Per saldo is er sprake van een voordelig resultaat van € 81.000

Omschrijving financiële mutaties in de tabel hierboven tot € 50.000 (vaststelling college; geen toelichting raad)

Toelichting bij de financiële mutaties uit de tabel hierboven vanaf € 50.000 (vaststelling raad)

In deze rapportage doen zich binnen programma E geen financiële mutaties voor vanaf € 50.000.

Investerings programma E

- Kunstgrasveld voetbalvereniging Lekvogels

De gebruikte infill (kurkvezel) in het veld van Lekvogels blijkt twee jaar eerder dan verwacht aan vervanging toe. Bij de aanleg in 2018 werd uitgegaan van een levensduur van circa tien jaar, maar dit blijkt niet haalbaar. Door deze onvoorziene verslechtering is het beschikbare budget onvoldoende om het veld in bespeelbare staat te houden. Tijdige vervanging is noodzakelijk om te voorkomen dat het veld door de KNVB wordt afgekeurd en niet meer gebruikt mag worden. Daarom

wordt voorgesteld het krediet te verhogen met € 75.000. De kapitaallasten van de investering starten een jaar na de investering en worden opgenomen in de begroting 2027.

- **Gymzaal Noord Leerdam**

Gymzaal Noord verkeert al geruime tijd in een staat waarin dringend onderhoud noodzakelijk is. Voor dit jaar staat daarom een renovatie- en verduurzamingsopgave gepland. Op de reeds aangevraagde kredieten wordt een overschrijding van € 419.000 verwacht. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door gestegen materiaalkosten, zowel bouwtechnisch als installatietechnisch. Met deze aanvullende dekking is de gymzaal Noord Leerdam volledig gerenoveerd. Daarnaast is een DUMAVA-subsidie toegekend ter dekking van een deel van de investering voor het project 'Gasloos Gymzaal Noord', voor een bedrag van € 117.900. De kapitaallasten van deze investering starten één jaar na realisatie en worden opgenomen in de begroting 2027.

- **Toegangssysteem de Linde in Meerkerk**

Op locatie De Linde Meerkerk wordt conform beleid een aanpassing gedaan in het toegangssysteem. Hier is op basis van de offerte een krediet voor nodig van € 30.000.

7.3 Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma E

Sport en bewegen

-
- Wij stellen een visie op open sportparken op. Daarmee willen wij sport en bewegen toegankelijker maken en de maatschappelijke waarde van sportparken vergroten. Onderdeel hiervan is het Actieplan rookvrije sportparken.
-
- In 2026 stelt de gemeenteraad een plan vast voor de ontwikkeling van multifunctionele accommodaties op sportpark Blankensteijn in Vianen.
-
- In 2026 stelt de gemeenteraad een plan vast voor de ontwikkeling van club- en kleedgebouwen voor HSSC'61 in Hei- en Boecop.
-
- In 2026 stelt de gemeenteraad, in samenwerking met LHV de Snoek, een gezamenlijke visie vast voor de herontwikkeling van het eiland in Leerdam.
-
- Wij stellen een visie op de gewenste exploitatie van gemeentelijke sportaccommodaties op.
-
- Wij leggen een kredietaanvraag voor de nieuwbouw van MFA Tiendweg aan de raad ter besluitvorming voor.
-
- Wij leggen een kredietaanvraag voor de uitbreiding van Sportpark Glaspark met een extra veld aan de raad ter besluitvorming voor.
-
- Wij leggen een kredietaanvraag voor het vervangen van de binnensportaccommodatie in Lexmond aan de raad ter besluitvorming voor.
-
- Wij stellen nieuwe nadere regels budgetsubsidies sport op, inclusief de eventuele financiële wijzigingen. Deze worden -indien nodig- voorgelegd aan de gemeenteraad.
-

Hieronder staat een afgerond resultaat in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

-
- Wij leggen een kredietaanvraag voor het uitbreiden van de veldcapaciteit bij v.v. Ameide aan de raad ter besluitvorming voor.
-

Kunst en cultuur

-
- Wij betrekken het Stedelijk Museum Vianen bij het voorstel dat wij aan de raad voorleggen betreffende de herbestemming van het Stadhuis Vianen.
-

-
- Wij investeren in de verduurzaming van de Glasblazerij/Houtloods in Leerdam als onderdeel van de verduurzamingsopgave van ons gemeentelijk vastgoed.
-
- Wij koppelen projecten in het kader van ons kunst- en cultuurbeleid aan de uitvoering van de gemeentelijke visie op de sociale basis.
-
- De gemeenteraad stelt de jaarlijkse kaderstellende en verantwoordingsstukken van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU) vast, inclusief benodigde wijzigingen in het juridische kader, en geeft daarmee richting aan beleid, uitvoering en financiële kaders van de regionale samenwerking.
-

Rust, ruimte en recreatie

-
- Wij maken de ruimtelijke consequenties van het vastgestelde beleidskader verblijfsrecreatie concreet. Dit ter voorbereiding op de verwerking hiervan in het gemeentelijk Omgevingsplan.
-
- Wij onderzoeken de wijze van samenwerken met Uiterwaarde BV en de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Lingegebied. De samenwerking willen we graag handhaven maar de manier waarop kan effectiever door de constructie eenvoudiger en minder zwaar te maken.
-
- Wij willen meer data vergaren over dag en meerdaags-bezoek. Wij onderzoeken wat hier de beste tools en (ICT) manier voor is.
-
- Wij stimuleren de ontwikkeling (van bij voorkeur ambachtelijke) streekproducten.
-
- Voor 1 april 2027 is de pilot samenwerking tussen de marketingorganisaties van de gemeenten Molenlanden, Gorinchem en Vijfheerenlanden geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt besloten of de samenwerking wordt voortgezet en op termijn formeel wordt vastgelegd.
-
- Voor 1 januari 2027 is de Uitvoeringagenda 2035 Groene Hart vastgesteld door het college.
-

Hieronder staan twee afgeronde resultaten in de periode tussen 1 januari 2026 en de 1^e bestuursrapportage 2026:

-
- 20% van de inwoners herkent in 2025 het merk tussen Lek & Linge. In 2025 volgt een nieuwe meting.
-
- Voor 1 juli 2026 is het herinrichtingsplan Loswal in Ameide vastgesteld door het college.
-

7.4 Prestatie-indicatoren

In onderstaand overzicht treft u per beleidsthema de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) aan. Daarbij is in de laatste kolom de afkomst van de kpi weergegeven. Daarbij worden drie afkortingen gehanteerd, te weten: WSJG (waar staat je gemeente); CA (coalitieakkoord) en W (wettelijk, deze zijn al opgenomen in de begroting en jaarrekening op grond van een wettelijke verplichting).

Kunst en cultuur	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Aantal deelnemende scholen aan projecten cultuureducatie	36	x	33	33	33	n.n.b.*	WSJG
Aantal bezoekers musea en theaters**	82.000	x	75.000	79.000	n.n.b.*	n.n.b.*	WSJG
Rust, ruimte en recreatie	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Aantal overnachtingen toeristenbelasting	x	x	x	x	n.n.b.*	n.n.b.*	CA

*peildatum 1 mei 2026

** Het aantal bezoekers van theater Helsdingen wordt niet geregistreerd.

8. Programma F – Financieel gezond

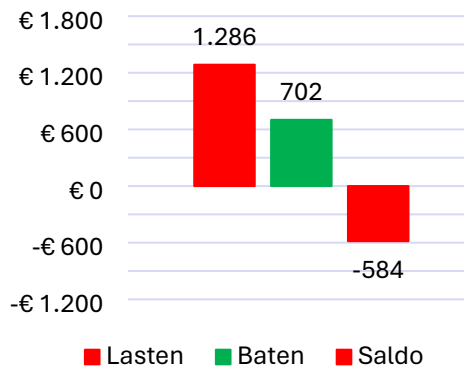
8.1 Beleidsinhoudelijke verantwoording

1. Dashboard

21 Bestuurlijke resultaten

Financiële mutaties
x € 1.000,-

2. Bestuurlijke verantwoording

In programma F staan 21 bestuurlijke resultaten. Alle 21 resultaten verlopen volgens **P**lanning en binnen het **B**udget en **C**apaciteit.

8.2 Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)

F: 'Algemene dekkingsmiddelen (en overhead)'	Lasten	Baten	Saldo	S/I
Primaire begroting (inclusief 1e wijziging)	31.509	-158.398	-126.890	
Raadsbesluiten 2026				
Actuele begroting 2026	31.509	-158.398	-126.890	
Mutaties tot € 25.000	23	0	23	
BOA sluipverkeer, budgetneutraal	0	0	0	S
Huuropbrengsten vastgoed programma F	0	0	0	S
Energielasten vastgoed programma F	-16	0	-16	S
Budgetoverheveling Burgerpeiling	-7	0	-7	I
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma F	2	0	2	S
Bijstelling budget gemeentewerf Meerkerk	11	0	11	I
Servicekosten aanslagoplegging	15	0	15	S
Uitvoeringsbudget WOZ	17	0	17	S
Mutaties van €25.000 tot € 50.000	0	0	0	
Mutaties vanaf € 50.000	1.264	-702	562	
Uitbreiding capaciteit 4 FTE Veiligheid & Preventie	352	0	352	I
Reservering uitbreiding capaciteit 4 FTE Veiligheid & Preventie	0	-352	-352	I
Doorbelasting 4 FTE Veiligheid & Preventie	-352	0	-352	I
Dividenduitkering Stedin 2025	0	-350	-350	I
Administratieve wijziging CDOKE-gelden	807	0	807	S
Vermindering uitvoeringskosten programma F	-150	0	-150	S
Invulling ombuiging uitvoeringskosten conform besluit kadernota 2026	398	0	398	S
Bijstelling budget burgerzaken	-124	0	-124	S
Doorbelasting ICT-licenties naar programma F	-243	0	-243	I
Bijstelling budget begeleide participatie	503	0	503	S
Gemeentelijke verzekeringspremies programma F	72	0	72	S
Mutaties 1e berap totaal	1.286	-702	584	
Begroting na 1e berap	32.795	-159.100	-126.305	

Per saldo is er sprake van een nadelig resultaat van € 584.000

Omschrijving financiële mutaties in de tabel hierboven tot € 50.000 (vaststelling college; geen toelichting raad)

Toelichting bij de financiële mutaties uit de tabel hierboven vanaf € 50.000 (vaststelling raad)

- Uitbreiding capaciteit 4 FTE Veiligheid & Preventie, budgetneutraal 0

Op 13 november 2025 heeft de gemeenteraad van Vijfheerenlanden, naar aanleiding van het geamendeerde raadsbesluit, ingestemd met een uitbreiding van 4 FTE op het gebied van veiligheid en preventie. Dit besluit omvat extra inzet en middelen voor de uitvoering van het bibob-beleid, de aanpak van ondermijning en handhaving. De raad heeft hiervoor incidenteel budget beschikbaar gesteld, te dekken uit de algemene reserve voor het begrotingsjaar 2026. De financiële consequentie van deze uitbreiding bedraagt € 352.000 en wordt verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2026, conform het raadsbesluit.

Deze bijstelling is incidenteel en draagt bij aan versterking van de gemeentelijke inzet op veiligheid en preventie. De structurele dekking vanaf 2027 wordt afgewogen in de gemeentelijke Kadernota 2027.

● Doorbelasting 4 FTE Veiligheid & Preventie 352 V

De uitbreiding van 4 FTE voor veiligheid en preventie wordt administratief verwerkt via een doorbelasting tussen programma F (salarislasten) en programma A (taakveld Openbare Orde en Veiligheid). Conform de BBV-richtlijnen worden de salarislasten van deze formatie in eerste instantie geboekt op programma F. De uren die worden ingezet voor het taakveld openbare orde en veiligheid worden vervolgens volledig doorbelast naar programma A. Door deze interne toerekening ontstaat een voordeel in programma F en een nadeel van gelijke omvang in programma A. Per saldo heeft deze doorbelasting geen effect op de gemeentelijke begroting.

● Dividenduitkering Stedin 2025 350 V

Uit het jaarverslag van Stedin over 2025 blijkt dat in 2026 een hogere dividenduitkering wordt verwacht, nadat het jaarverslag door de aandeelhoudersvergadering is vastgesteld. Stedin realiseerde in 2025 een hogere winst dan in 2024, waarvan € 72 miljoen (vorig jaar: € 50,3 miljoen) als dividend wordt uitgekeerd. De dividenduitkering op gewone aandelen bedraagt € 12,67 per aandeel. Onze gemeente bezit 95.787 gewone aandelen, goed voor € 1.213.621 aan dividend. Daarnaast beschikt onze gemeente over 8.030 preferente aandelen, waarop in 2026 € 14,42 per aandeel wordt uitgekeerd, in totaal € 115.792. De totale dividendontvangst vanuit Stedin komt daarmee in 2026 uit op € 1.329.413 (2025: € 961.095). Daarnaast worden op dit budget het dividend van BNG Bank en de garantieprovisie voor door de gemeente gegarandeerde leningen van HVC verantwoord. De bedragen voor 2026 zijn nog niet bekend. Wanneer wordt uitgegaan van de in 2025 ontvangen bedragen, komt de totale verwachte opbrengst uit dividend en provisies uit op afgerond € 1.638.000, circa € 350.000 hoger dan de huidige raming. In de 2e bestuursrapportage 2026 wordt teruggekomen op de daadwerkelijk ontvangen dividendbedragen en garantieprovisies.

● Administratieve wijziging CDOKE-gelden 807 N

Een wijziging in de financiering van de CDOKE-taken (van specifieke uitkering naar algemene uitkering gemeentefonds) zorgt voor een budgettair neutrale wijziging in de inzet van de middelen (maar wel

van programma D naar programma F). Dit was deels al verwerkt in de begroting. Om de lasten administratief juist te verantwoorden is een verplaatsing van lasten van programma D naar programma F nog noodzakelijk; dit gebeurt met deze aanpassing van € 807.000.

-
- Vermindering uitvoeringskosten programma F 150 V
-

Conform de ombuiging op de uitvoeringskosten uit de Kadernota 2026 wordt in programma F een taakstelling van € 150.000 ingevuld. De taakstelling maakt onderdeel uit van de ombuigingsopgave vermindering uitvoeringskosten (gemeentelijke) organisatie. Deze mutatie is budgetneutraal verwerkt binnen het programma.

-
- Invulling ombuiging uitvoeringskosten conform besluit kadernota 2026 398 N
-

Ter uitvoering van het besluit in de Kadernota 2026 worden binnen de programma's C, D en F taakstellingen ingevuld van respectievelijk € 69.000, € 178.947 en € 150.000. De totale ombuiging van € 397.947 wordt budgetneutraal verwerkt en maakt onderdeel uit van de ombuigingsopgave vermindering uitvoeringskosten (gemeentelijke) organisatie.

-
- Bijstelling budget burgerzaken 124 V
-

Dit betreft een correctie van de raming voor extra inhuur burgerzaken van programma F naar programma A. De uitgaven moeten volgens de regels van het BBV verantwoord worden op het uitvoeringsbudget burgerzaken. Dit leidt tot een voordeel van € 124.000 op dit programma en een nadeel van gelijke omvang op programma A.

-
- Doorbelasting ICT-licenties naar programma F 243 V
-

De kosten voor ICT-licenties werden tot nu toe centraal verwerkt binnen programma F (overhead), terwijl deze software feitelijk wordt gebruikt binnen meerdere inhoudelijke domeinen. Om een juister en BBV-conform beeld van de werkelijke kosten per taakveld te geven, worden de licentiekosten vanaf 2026 toegerekend aan de programma's die de software daadwerkelijk gebruiken. Het betreft een budgetneutrale verschuiving van in totaal € 242.700 vanuit programma F naar de betreffende programma's.

● **Bijstelling budget begeleide participatie** **503 N**

In 2026 vallen zowel de bedrijfsvoeringskosten bij Avres als de uitvoeringskosten van de Participatiewet lager uit dan begroot. Avres levert dit jaar een structurele bijdrage aan de gemeentelijke ombuigingstaakstelling. Deze taakstelling was als stelpost opgenomen binnen Programma F. In deze bestuursrapportage wordt de taakstelling daadwerkelijk gerealiseerd door het budget binnen programma C te verlagen en de stelpost binnen programma F af te ramen. Dit betreft een bedrag van € 260.000 en is voor de gemeentebegroting budgetneutraal. Daarnaast zijn sinds het opstellen van de begroting de ramingen voor zowel de ontvangsten als de uitvoeringskosten van de Participatiewet geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten. Hierdoor vallen de lasten € 243.000 lager uit. Omdat de hieraan gekoppelde inkomsten binnen programma F eveneens dalen (integratieuitkering participatiewet), is ook dit effect per saldo budgetneutraal voor de gemeente. In totaal leidt dit tot een nadeel van € 502.800 in dit programma en een voordeel van gelijke omvang in programma C.

● **Gemeentelijke verzekeringspremies programma F** **72 N**

De her aanbesteding van de brand- en opstalverzekering in gunstige marktomstandigheden, gecombineerd met de jaarlijkse indexatie van verzekeringspremies, leidt tot een mutatie van € 72.200 binnen programma F.

8.3 Bestuurlijke resultaten conform planning, budget en capaciteit programma F

Economie en werken

-
- Uiterlijk 1 januari 2029 is werklandschap IV in Meerkerk gerealiseerd.
-
- De gemeente heeft uiterlijk 1 januari 2027 de juiste basis voor het faciliteren van providers bij de landelijke uitrol van 5G.
-
- Wij passen het Omgevingsplan aan ten behoeve van de realisatie van het werklandschap Gaasperwaard II. Dit doen wij op basis van het medio 2026 vast te stellen stedenbouwkundig plan.
-
- Wij passen het Omgevingsplan aan ten behoeve van de realisatie van het werklandschap Gaasperwaard III. Dit doen wij op basis van het medio 2026 vast te stellen stedenbouwkundig plan.
-
- Samen met ondernemers maken wij bestaande werklandschappen toekomstbestendig. Daarbij is het onze doelstelling om bedrijfskavels beter te benutten via het verhogen van het bebouwingspercentage en de -hoogte. Daarvoor worden omgevingsplannen aangepast.
-
- Voor 1 juli 2026 stelt de gemeenteraad de gewijzigde verordeningen vast, waarmee de tarieven voor marktgeden en precariobelasting zijn geactualiseerd.
-

Financieel gezond

-
- Artikel 213a onderzoek programmering en beheersing van het gemeentelijk ICT-programma
-
- Artikel 213a onderzoek afvalstoffenheffing
-
- Begin 2026 informeren wij de raad op basis van welke indicatoren wij de komende jaren de voortgang van “samen verder bouwen” gaan meten. Dit zal in ieder geval een combinatie zijn van meetbare indicatoren (als verbetering van dienstverlening, verbetering van medewerker tevredenheid en het percentage vermindering van inhuur) en merkbare indicatoren (als verbetering samenwerking tussen teams, verbetering van feedback geven en een positieve beleving van werken bij Vijfheerenlanden).
-
- Eind 2026 informeren wij de raad over de uitkomsten van de eerste evaluatie van “samen verder bouwen”
-
- Het pijplijnoverzicht is een overzicht van meerjarig nog niet in de begroting opgenomen en dus nog niet geprogrammeerde projecten die wel een bepaalde bestuurlijke status hebben. Bijvoorbeeld omdat ze bestuurlijk onderwerp zijn van gesprek of een min of
-

meer logisch gevolg zijn van visie of beleid. De eventuele toevoeging van projecten uit het pijplijnoverzicht naar de begroting is jaarlijks onderdeel van het begrotingsproces. Een op het pijplijnoverzicht opgenomen project is financieel dus nog niet gedekt en is bedoeld om een beeld te geven van de toekomstige investeringsbehoefte van onze gemeente. Het pijplijnoverzicht geeft daarmee een goed inzicht in de bestuurlijke en financiële opgave die de gemeente Vijfheerenlanden heeft, wat betreft de in komende jaren inhoudelijk nog uit te werken, bestuurlijk af te wegen en eventueel in de begroting te verwerken projecten. Er kan een aantal redenen zijn waarom een project op het pijplijnoverzicht wordt opgenomen. Zo kan een project zijn opgenomen in een door de raad vastgesteld beleidsplan (bijvoorbeeld het integraal huisvestingsplan onderwijs) maar is het waarschijnlijke jaar van uitvoering van het project nog niet in de meerjarenraming van de Programmabegroting opgenomen (> 4 jaar). Ook kan er sprake zijn van projecten die inhoudelijk nog onvoldoende zijn uitgewerkt en waar nog belangrijke inhoudelijke keuzes door de raad moeten worden gemaakt, maar waarvan wel verwacht mag worden dat na het maken van deze keuzes, het project uitgevoerd gaat worden. Tenslotte kan er sprake zijn van door de raad vastgestelde visies (bijvoorbeeld dorpswoonvisies of gebiedsvisies), waarin gewenste ontwikkelingen of projecten worden omschreven die echter inhoudelijk nog wel gebiedsgericht moeten worden uitgewerkt, onderling geprioriteerd en financieel worden afgewogen binnen de meerjarig beschikbare middelen. Deze categorie is wellicht nog het meest vaag maar gezien de omvang van deze investeringen is het wel van belang dat ze vroegtijdig in beeld zijn.

- Wij actualiseren de financiële verordening, waarbij wij in het bijzonder aandacht besteden aan de verantwoording van de rechtmatigheid van lasten en baten en aan projectmanagement en -beheersing.
-
- Wij actualiseren de Nota reserves en voorzieningen.
-
- Wij gaan de concretisering en invulling van de gemeentelijke ombuigingstaakstelling actief monitoren en rapporteren daarover aan de raad bij de bestuursrapportages 2026 en in de jaarstukken 2026.
-
- Wij actualiseren ons financieringsbeleid en treasury statuut.
-
- Wij beoordelen of de huidige toegepaste indexfactor (CPI: consumenten prijsindex) nog wel de juiste is en leggen de resultaten hiervan aan de raad voor bij de Kadernota.
-
- Wij werken de verwachte financiële meeropbrengsten verbonden aan de realisatie van 400 nieuwe woningen per jaar meerjarig uit in meerdere scenario's. Wij rapporteren hierover bij de Kadernota 2027.
-

- Voor 1 juni 2026 zijn de criteria aan de raad voorgelegd waarmee projecten worden geclassificeerd als groot, risicovol of complex, inclusief een heldere rolverdeling tussen raad, college en ambtelijke organisatie. Tevens wordt een voorbeeldlijst van projecten vastgesteld, die als basis dient voor een periodieke monitoring en rapportage, waarmee de grip op risicovolle projecten structureel wordt geborgd.
- Voor 1 januari 2027 is de actualisatie van de Nota Samenwerking vastgesteld door de gemeenteraad.
- Voor 1 juli 2026 stelt de gemeenteraad de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2026 vast en verwerkt de financiële consequenties daarvan in de meerjarenbegroting 2026 en verder.
- De gemeenteraad stelt de belastingverordeningen vast voor 1 januari 2027, waardoor de gemeentelijke belastingtarieven voor 2027 zijn geactualiseerd.

8.4 Prestatie-indicatoren

In onderstaand overzicht treft u per beleidsthema de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) aan. Daarbij is in de laatste kolom de afkomst van de kpi weergegeven. Daarbij worden drie afkortingen gehanteerd, te weten: WSJG (waar staat je gemeente); CA (coalitieakkoord) en W (wettelijk, deze zijn al opgenomen in de begroting en jaarrekening op grond van een wettelijke verplichting).

Economie en werken	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Glasvezelaansluitingen - bedrijventerreinen (% van mogelijke aansluitingen)	100	50	80	95	100	100	CA
Glasvezelaansluitingen - bebouwde kommen (% van mogelijke aansluitingen)	100	10	20	30	95	99,9	CA
Glasvezelaansluitingen - buitengebieden (% van mogelijke aansluitingen)	100	30	50	50	85	98	CA
Ontwikkeling aantal banen	30.300	30.110	30.930	30.150	n.n.b.*	n.n.b.*	WSJG
Banen (per 1.000 inwoners van 15 en 64 jaar)	x	823,9	829,8	788,2	n.n.b.*	n.n.b.*	W

Netto arbeidsparticipatie (%)	x	74,0	75,1	75,5	75,2	n.n.b.*	W
Functiemenging (%)	x	55,0	55,3	53,8	n.n.b.*	n.n.b.*	W
Vestiging van bedrijven (per 1.000 inwoners tussen 15 en 64 jaar)	x	179,5	188,9	195,0	n.n.b.*	n.n.b.*	W
Demografische druk (%)	x	77,7	77,4	76,9	77,6	n.n.b.*	W
Gestarte vestigingen (per 10.000 inwoners)	x	127,4	131,2	118,4	114,4	26,9*	WSJG
Gestopte vestigingen (per 10.000 inwoners)	x	64,8	80,4	91,0	100,1	33,4*	WSJG
Financieel gezond	Streefwaarde:	2022	2023	2024	2025	2026	Bron:
Solvabiliteitsratio (%)	minimaal 20	26,3	25,9	26,0	25,74*	25,74*	WSJG
Netto schuldquote (inclusief uitgeleende gelden) (%)	90-130	84,4	79	65,71	93,6*	93,6*	WSJG
Weerstandsratio	minimaal 2,5	2,86	2,65	2,74	2,86	2,86*	CA

*peildatum 1 mei 2026

** Voor de Bazeldijk zijn in de gesloten samenwerkingsovereenkomst met de marktpartij specifieke afspraken gemaakt die invloed hebben op de streefwaarde.

9. Begrotingswijziging

Gemeente: Vijfheerenlanden
Dienstjaar: 2026
Raadsvergadering 7 juli 2026
Onderwerp 1e bestuursrapportage 2026

De begrotingswijziging volgend uit de eerste bestuursrapportage staat in de tabel hieronder. Op programmaniveau en uitgesplitst naar lasten en baten omdat dit het autorisatieniveau van de gemeenteraad is.

Tabel begrotingswijziging

	bedragen x 1.000	Mutaties 1e
Pr.	Omschrijving	berap 2026
A	Bestuur, dienstverlening en organisatie	701
B	Beheer en gebruik openbare ruimte	1.224
C	Sociaal Domein	5.452
D	Ruimtelijke ontwikkeling	-827
E	Ontplooiing	-13
F	Algemene dekkingsmiddelen (en overhead)	1.286
	Lasten	7.823
A	Bestuur, dienstverlening en organisatie	-2
B	Beheer en gebruik openbare ruimte	-980
C	Sociaal Domein	-5.916
D	Ruimtelijke ontwikkeling	0
E	Ontplooiing	-68
F	Algemene dekkingsmiddelen (en overhead)	-702
	Baten	-7.668
	Totaal resultaat	155

Bijlage 1: Overzicht af te sluiten kredieten en overzicht nieuwe en te wijzigen kredieten

1A Af te sluiten investeringskredieten

omschrijving	Raadsbesluit	Beschikbaar krediet	Uitgaven t/m 1e berap 2026	Restant na afsluiten	Gevolg voor jaarlijkse afschrijving	Gevolg voor jaarlijkse rente
I10072-132 Aanleg wegen projecten 2024	MJB 2024-2027	€ 535.855	€ 547.704	-€ 11.849	€ 296	€ 59
I10090-128 Vervanging speelvoorzieningen 2025	MJB 2025-2028	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
I10090-132 Vervangen groen 2025	RB-12-12-2023	€ 537.000	€ 547.093	-€ 10.093	€ 404	€ 50
I10090-117 Renault Master 6 Zits 1	MJB 2026-2029	€ 65.000	€ 0	€ 65.000	-€ 13.000	-€ 325
I10090-118 Renault Master 6 Zits 2	MJB 2026-2029	€ 65.000	€ 0	€ 65.000	-€ 13.000	-€ 325
I10102-122 Verv. Rioleringsbus VW crafter 2025	MJB 2025-2028	€ 60.000	€ 60.000	€ 0	€ 0	€ 0
I10102-123 Verv. doorspuitunit wegdekreiniger	MJB 2025-2028	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 0	€ 0

1B Overzicht te wijzigen kredieten

De toelichting bij de voorgestelde wijzigingen staat bij de programma's onder het kopje Investerings.

Omschrijving	Prg	Nog beschikbaar krediet	Nog uit te geven -/ nog te ontvangen	Voorstel krediet temuteren met	Gevolg voor jaarlijkse afschrijving	Gevolg voor jaarlijkse rente
Kunstgrasveld voetbalvereniging Lekvogels	E	425.000	500.000	75.000	7.500	375
Gymzaal Noord Leerdam verduurzamen	E	350.400	518.400	168.000	6.700	840
Gymzaal Noord Leerdam MJOP	E	515.600	766.600	251.000	10.000	1.255
Gymzaal Noord Leerdam DUMAVA subsidie	E	0	-117.900	-117.900	-4.700	-590
Toegangstelsysteem de Linde in Meerkerk	E	0	30.000	30.000	3.000	150

Bijlage 2: Overzicht financiële meldingen met een structureel karakter

Bedragen x 1.000	2027	2028	2029
Programma A: Bestuur, dienstverlening en organisatie	2027	2028	2029
Bijstelling budget crisisbeheersing en bevolkingszorg	24	24	24
Indexatie onkostenvergoeding politieke ambtsdragers	41	41	41
Bijstelling budget burgerzaken	124	124	124
Huuropbrengsten vastgoed programma A	-2	-2	-2
Regionale samenwerkingsverbanden raden	13	13	13
Raadsbudget verkiezingen	0	0	0
Energiekosten vastgoed programma A	-4	-4	-4
VRU bijstelling begroting 2026	-103	0	0
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma A	-7	-7	-7
Bijstelling budget brandweerkazernes	22	22	22
Gemeentelijke verzekeringspremies programma A	-27	-27	-27
totaal programma A	81	184	184
Programma B: Beheer en gebruik openbare ruimte			
Bijstelling budget openbare verlichting	3	3	3
Bijstelling leges ontheffingen sluisverkeer	-15	-15	-15
Bijstelling subsidie Vrevia	9	9	9
BOA sluisverkeer, budgetneutraal	0	0	0
Bijstelling budget rotondes, budgetneutraal	0	0	0
Huuropbrengsten vastgoed programma B	-19	-19	-19
Energiekosten vastgoed programma B	-2	-2	-2
Bijstelling onderhoud watergangen, budgetneutraal	0	0	0
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma B	46	46	46
Bijstelling schoonmaakkosten begraafplaatsen	5	5	5
Correctie ombuiging openbaar groen	250	250	250
Bijstelling leges- en degeneratiekosten	-147	-147	-147
Gemeentelijke verzekeringspremies programma B	-11	-11	-11
totaal programma B	118	118	118
Programma C: Sociaal Domein inclusief onderwijs			
Bijstelling dotatie grootonderhoudsvoorziening	38	38	38
Vermindering uitvoeringskosten programma C	-69	-69	-69
Huuropbrengsten vastgoed programma C	-17	-17	-17
Bijstelling budget begeleide participatie	-503	-503	-503
Correctie ombuigingspakket Samenleving	160	160	160
Energiekosten vastgoed programma C	-21	-21	-21
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma C	-32	-32	-32
Gemeentelijke verzekeringspremies programma C	-68	-68	-68
totaal programma C	-512	-512	-512
Programma D: Ruimtelijke ontwikkeling			
Bijstelling dotatie grootonderhoudsvoorziening	12	12	12
Administratieve wijziging CDOKE-gelden	-807	-807	-807
Vermindering uitvoeringskosten programma D	-179	-179	-179
Huuropbrengsten vastgoed programma D	0	0	0
Energiekosten vastgoed programma D	-6	-6	-6
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma D	1	1	1
Gemeentelijke verzekeringspremies programma D	-16	-16	-16
totaal programma D	-996	-996	-996
Programma E: Ontplooiing exclusief onderwijs			
Huuropbrengsten vastgoed programma E	-40	-40	-40
Bijstelling opbrengsten bioscoopfunctie Helsdingen	-28	-28	-28
Energiekosten vastgoed programma E	3	3	3
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma E	-13	-13	-13
Schoonmaakkosten gymzaal Zwanengat Vianen	23	23	23
Schoonmaakkosten het Knooppunt Everdingen	3	3	3
Gemeentelijke verzekeringspremies programma E	-24	-24	-24
totaal programma E	-77	-77	-77
Programma F: Algemene dekkingsmiddelen (en overhead)			
BOA sluisverkeer, budgetneutraal	0	0	0
Administratieve wijziging CDOKE-gelden	807	807	807
Vermindering uitvoeringskosten programma F	-150	-150	-150
Invulling ombuiging uitvoeringskosten conform besluit kadernota 2026	398	398	398
Bijstelling budget burgerzaken	-124	-124	-124
Huuropbrengsten vastgoed programma F	0	0	0
Bijstelling budget begeleide participatie	503	503	503
Energiekosten vastgoed programma F	-16	-14	-14
Bijstelling publiekrechtelijke heffingen programma F	2	2	2
Servicekosten aanslagoplegging	15	15	15
Uitvoeringsbudget WOZ	17	17	17
Gemeentelijke verzekeringspremies programma F	72	72	72
totaal programma F	1525	1527	1527
Totaal begroting (programma's A t/m F)	140	245	245

Bijlage 3: Monitoring ombuigingsmaatregelen 2026 - 2029

In de Programmabegroting 2026–2029 heeft de gemeenteraad een ombuigingspakket vastgesteld bestaande uit 27 maatregelen. Inmiddels is voor alle maatregelen een realisatieplan opgesteld. Op ombuigingsmaatregelen met een hoog financieel belang en/of verhoogd risico wordt tweemaandelijks intern gestuurd via statusupdates. Over deze maatregelen – en over het totale ombuigingspakket – wordt via de reguliere P&C-cyclus aan de raad gerapporteerd.

In begrotingsjaar 2026 is een om te buigen bedrag van € 6.150.000 opgenomen, oplopend tot ruim € 9 miljoen structureel vanaf 2029. Per 1 mei 2026 is circa 68% van het voor 2026 beoogde bedrag gerealiseerd dan wel bestuurlijk geborgd. Dit past bij het karakter van een deel van de maatregelen, waarbij effecten zich pas later in het jaar voordoen. In de bijgaande tabel is per maatregel weergegeven welk bedrag per 1 mei is gerealiseerd en wat het ingeschatte risicoprofiel is (laag/gemiddeld/hog).

Voor ombuigingsmaatregel 5 (Uitvoering groenbeleidsplan koppelen aan vervangingsmomenten) is gebleken dat deze maatregel niet realiseerbaar is. Dit is in deze bestuursrapportage gemeld en het financiële effect is verwerkt in het saldo van de bestuursrapportage.

Voor de overige ombuigingsmaatregelen geldt dat de uitvoering grotendeels op schema ligt en dat de verwachting is dat deze maatregelen later in 2026 worden gerealiseerd. Bij een beperkt aantal maatregelen kan op dit moment nog niet met zekerheid worden vastgesteld of het volledige bedrag in 2026 wordt gerealiseerd. De belangrijkste aandachtspunten zitten bij enkele maatregelen in het sociaal domein, vanwege:

- het open-einde karakter van regelingen,
- afhankelijkheid van volumeontwikkeling,
- en (deels) vertraagde effecten in de realisatie.

In de 2e bestuursrapportage 2026 wordt opnieuw een geactualiseerd overzicht gegeven over de voortgang van het ombuigingspakket, op basis van de realisatie over de eerste acht maanden van het jaar.

MONITORING OMBUIGINGSMAATREGELEN 2026-2029

1-5-2026

Nr	Omschrijving maatregel	Begroot 2026	Gerealiseerd / geborgd per 1-5-26	Risico op financiële haalbaarheid
1	Strategie investeringsagenda aanpassen, opbouwen vanaf 2028	1.200	1.200	Laag
2	Inspectiecyclus naar 4 jaarlijks (beheer openbare ruimte)	5	5	Laag
3	Beeld werklandschappen beheer openbare ruimte minimaal	150		Gemiddeld
4	Onkruidbestrijding	100		Laag
5	Uitvoering groenbeleidsplan koppelen aan vervangingsmomenten	250	-	Laag
6	Ieder kind een boom stoppen	30	30	Laag
7	Fasering amendement MJOP	710	710	Gemiddeld
8	Openbaar vervoer, onderzoek spoorveiligheid	20	20	Laag
9	Beïnvloedbaar deel budget ruimtelijke ordening	20	20	Laag
10	Voorstudiebudget grondbeleid	38	38	Laag
11	1e uur bewegingsonderwijs, 25% vergoeden ipv 50%	135	135	Laag
12	Budget onderwijshuisvesting huren	40	40	Laag
13	Huishoudelijke Ondersteuning aanpassen (inclusief invoeren eigen bijdrage 2026)	250		Hoog
14	Verlagen budget leerlingenvervoer	480		Hoog
15	Samenwerken preventieve Wmo-investeringen	-		Hoog
16	Beweging van individuele naar collectieve ondersteuning Wmo	-		Hoog
17	Besparing op uitvoering openeinderegelingen sociaal domein	600	89	Hoog
18	Inwonerinitiatieven	300	300	Laag
19	Gerealiseerde besparing ivm nieuwe exploitatieovereenkomst sportfondsen	60	60	Laag
20	Verlagen budget uitbestede werkzaamheden musea (gerealiseerd)	26	26	Laag
21	Informatiepagina Kontakt, halveren	35	35	Gemiddeld
22	Vennootschapsbelasting (gerealiseerde besparing)	60	60	Laag
23	Vermindering uitvoeringskosten (gemeentelijke organisatie)	741	741	Hoog
24	Efficiëntiemaatregelen	250		Hoog
25	Besparing op huurkosten servicecentra	-		Laag
26	Verhoging leges op kostendekkend niveau	50	50	Gemiddeld
27	Verhogen OZB (4% in 2026 en nogmaals 4% in 2027, bovenop inflatie)	600	600	Laag
	Totaal (bedragen x 1.000 euro)	6.150	4.159	

GEMEENTE
VIJF
HEE
REN
LAN
DEN

Gemeente Vijfheerenlanden

Voorstraat 30

4132 AS Vianen

T 088 - 599 7000

E info@vijfheerenlanden.nl

vijfheerenlanden.nl

